

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, sobota 9. decembra 1950

LETO XI, ŠT. 290 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

JUTRI BODO VOLITVE V NOVE OKRAJNE IN MESTNE LJUDSKE ODBORE V OKRAJJI KAMNIK, KRANJ-MESTO IN OKOLICA, KOČEVJE, RADOVLJICA, SOSTANJ, TRBOVLJE, SLOVENJ GRAD, POLJICANE, GORICA, IDRIJA, ILIRSKA BISTRICA, SEZANA, TOLMIN IN V MESTU JESENICE. V OSTALIH OKRAJJI BODO VOLITVE PRIHODNJO NEDELJO, V MESTIH MARIBORU IN LJUBLJANI PA 7. JANUARJA PRIHODNJEGA LETA.

ZE PREDVOLIVNE PRIPRAVE SO POKAZALE, KAKO ŽIVO SE ZANIMAJO NASI LJUDJE, DA BODO V OKRAJNE IN MESTNE LJUDSKE ODBORE PRISILI ZARES NAJBOLJŠI LJUDJE, KI BODO SE NAPREJ POGLABLJALI PRAVO LJUDSKO DEMOKRACIJO IN DELALI ZA BLAGINJO LJUDSTVA. PRED OKRAJNIMI IN MESTNIMI LJUDSKIMI ODBORI STOJE VELIKE NALOGE. ZATO PA BODO JUTRI NASI VOLIVCI Z VELIKO UDELEŽBO NA VOLITVAH PODPRILI BODOČE OKRAJNE IN MESTNE LJUDSKE ODBORE TER GLASOVALI ZA KANDIDATE OSVOBODILNE FRONTE, KI DAJE EDINA NAJBOLJŠE JAMSTVO ZA NADALJNJI GOSPODARSKI, POLITIČNI IN KULTURNI NAPREDEK NASIH MEST IN VASI TER ZA BOLJSO BODOČNOST NASIH DELOVNIH LJUDI.

Zakaj so v Stražišču kandidirali Vekoslava Mariniča

nemogoče, da bi vse to prišlo v en članek. Prileten možak je že Marinič, že na lico mu pozna, da je star delavec. Doma je iz Opatije, toda v Zagrebu je živel 25 let kot delavec-strugar. Od 1947. leta je bil direktor tovarne žarnic v Zagrebu. Oktobra 1948. pa je prišel v Kranj za direktorja »Iskrea«. Tu in tam ga izda še kakšna beseda, da je Hrvat, drugače se je že kar popolnoma privadil naši govorici. Odkar je Marinič direktor »Iskrea«, so zgradili za delavce te tovarne že 60 stanovanjskih hiš, lepe otroške jasli, ustanovili ekonomijo, uredili sindikalni dom z lepo dvorano itd. Za kulturno-prosvetno delo Marinič je prav posebej skrbil, saj je tudi predsednik sindikalnega kulturno-umetniškega društva.

»Doselej je naš kolektiv zastopal v mestnem ljudskem odboru samo delavec Mlakar. To pot pa nas je kar več, ki kandidiramo iz »Iskrea«. V mestnem ljudskem odboru se bomo trudili, da bomo še bolj utrdili zvezo med delavci in kmeti. Seveda pa bomo tudi zastopali interese našega delovnega kolektiva in vsega delavstva. Nas delavce predvsem zanima, koliko bo mestni ljudski odbor lahko preskrbel zeleznjave in druge dodatne preskrbe, ter skrbel za to, da bodo delavci redno dobivali mleko in ostala živila. V novem ljudskem odboru bomo delali na tem, da bo delavstvo z vsem tistim, kar je danes že mogoče, v bodoče bolj preskrbljeno, kot je bilo doslej.

Kandidat Jože Strukelj ima bogate življenjske izkušnje

V četrtem mestnem rajonu v Soklanu so izbrali za kandidata za Okrajni ljudski odbor Gorica 59 letnega Jožeta Struklja.

Se pred prvo svetovno vojno se je živel Strukelj za ključavničarja, na kar je dobil službo v Gorici na državnih železnih. Ker ga pa volja do napredka in znanja ni pustila dolgo v

namnega zavoda za Slovensko Primorje, dokler ga Nemci niso v januarju 1945 prišli in vrgli v zapor. 30. aprila 1945, ko se mu je posrečilo uiti iz ječe, je organiziral sovrstnike politične priporneke za borbo proti četnikom. V maju istega leta je bil ponovno predsednik Izvršnega narodno-osvobodilnega odbora. Sel je z dvema tovarišema tudi kot delegat v Pariz na mirovno konferenco, kjer je izrazil težnje pri-morskega ljudstva po združitvi z matičnim ozemljem Slovenije v okviru Jugoslavije. Nato je bil ves čas član okrajnega ljudskega odbora Gorica.

Ob priključitvi je podaril svojo mehanično delavnico državi. Iz nje se je razvil v Soklanu nekaj »Litostroja« v miniaturi, ki ga sam upravlja. To podjetje, ki je sicer majhno, je s svojimi izdelki in oddelki v veliko pomoč večjim podjetjem, zlasti tovarni Anhovo, da lahko izvršujejo svoje planske naloge. Letos je bil ves čas član okrajnega ljudskega odbora Gorica.

Ob priključitvi je podaril svojo mehanično delavnico državi. Iz nje se je razvil v Soklanu nekaj »Litostroja« v miniaturi, ki ga sam upravlja. To podjetje, ki je sicer majhno, je s svojimi izdelki in oddelki v veliko pomoč večjim podjetjem, zlasti tovarni Anhovo, da lahko izvršujejo svoje planske naloge. Letos je bil ves čas član okrajnega ljudskega odbora Gorica.

enem kraju, je odšel k vojni mornarici, kjer je služil 10 let. Na bojni ladji »Monarha« je v Boki Kotorski sodeloval pri uporabi. Po končani vojni je dobil službo v Bjelovaru v nekem mlinu in nato v opekarni v Koških pri Mariboru kot strojnik. S skromnimi prihodki se je vrnil v ožjo domovino ter si postavil majhno mehanično delavnico.

V drugi svetovni vojni se je pridružil narodno osvobodilnemu gibanju in postal član KP že v januarju 1943. Po zlomu Italije je bil predsednik mestnega narodnoosvobodilnega odbora v Gorici, nato pa predsednik goriškega okrožja in predsednik podružnice De-

PRVI V GORIŠKEM OKRAJU

V majhni vasi, Gorenji vasi pri Kanalu, imajo najboljšo frontno organizacijo v goriškem okraju. Frontovci Gorenje vasi so v šestmesecnem tekmovanju organizirali izobraževalni tečaj, katerega obiskuje 30 vaščanov. Njihova dramska družina pripravila kar dve igri. Dobro so se izkazali tudi pionirji. Osnovni so 6 sekcij, od katerih je posebno uspešna elektrotehnična. Pionirji v tej sekciji so imeli že več predavanj s praktičnimi pouki. Veliko zaslug ima rotna organizacija tudi za to, da je obvezno odnaja izpolnilo doslej 90% kmetov, davke pa je plačalo 95% kmetov. Le z oddajo mleka so nekoliko v zaostanku, pa upajo, da bodo do konca leta tudi to obveznost izpolnili. Prav tako so plačali vse obroke ljudskega posojila. Prostovoljni delovni ur so opravili 72. V mesecu oktobru so zbrali 400 kg odpadkov.

Za dosežene uspehe so frontovci prejeli zaslužen priznanje. Okrajni odbor Osvobodilne fronte v Gorici jim je podelil prehodno zastavico kot najboljše frontni organizaciji v okraju.

Na gradbišču hidrocentrale Vuzenica

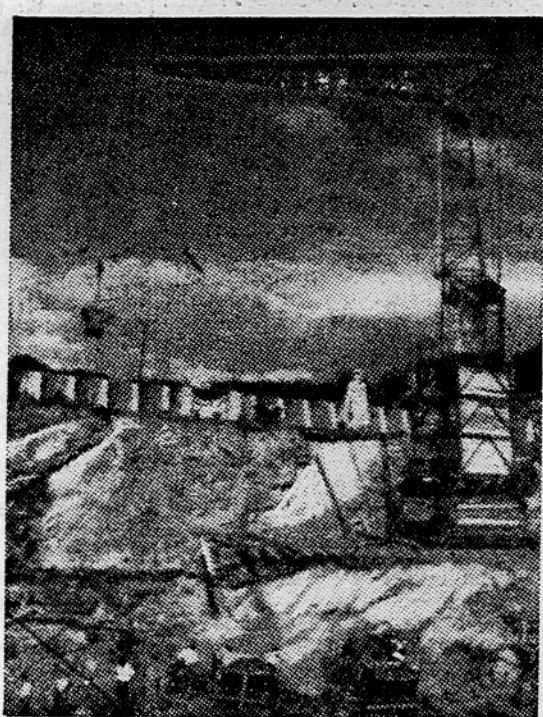
DOSLEJ VGRADILI 24.000 KUBIKOV BETONA

Dela na gradbišču vuzeniške hidrocentrale na Dravi so letos znatno napredovala. V veliki gradbeni jami na desnem bregu Drave bodo gradbena dela že prihodnje leto končana, tako da bodo lahko začeli montirati prvo turbino. Takrat bodo podrli zagatno steno, ki danes varuje gradbišče pred vdorom vode, in zgradili novo za osušitev gradbišča ob levem bregu Drave. Gradbena dela ob levem bregu, kjer bo treba zgraditi še en turbinski stebel, pa bodo končana nekako v poletju 1952.

Vuzeniška hidrocentrala bo zgrajena kot centrala stebne konstrukcije, se pravi s turbinami v rečnih stebrih, kjer bodo tudi vse naprave za dovajanje vode do turbine in odvajanje izpod turbine, enako kakor je zgrajena centrala Mariborski otok. Hidrocentrala Vuzenica bo imela torej tri turbinske stebre, vmes pa štiri pretočna polja z zapornicami. Ta sistem gradnje ima mnoge prednosti, zlasti tudi to, da lahko začne centrala obratovati s prvo turbino še preden so končana gradbena dela na drugem bregu reke.

Delovni kolektiv »Gradisa«, ki gradi to hidrocentralo, se dobro zaveda velikega pomena te nove centrale za razvoj našega gospodarstva. Zadnje mesece betonirajo z vso paro. Poletu so napravili vsako uro 10 kubičnih metrov betona. Nedavno pa so, glede na bližajočo se zimo, delo tako pospešili, da vsake tri minute pripeljejo in vgradijo poldrugi kubični meter betona. Pripravljen beton mešanico prevažajo ob betonarne, ki je postavljena v veliki stavbni jami, z električnim vozilom po tračnicah do sredine gradbišča, od tod pa prenese veliko posodo z betonsko mešanico kabelski žerjav točno nad mesto, kjer betonirajo. Dno posode se mehanično odpre in posoda se izprazni. Kabelski

V gradbeni jami ob desnem bregu Drave, globoko pod vodno gladino reke, hite delavci Gradisa, da bi čim prej zgradili novo veliko hidrocentralo Vuzenica. Pred vdorom vode jih varuje močna betonska zagatna stena, ki jo vidimo v ozadju.

Kako obsežno delo so že izvršili graditelji vuzeniške hidrocentrale, lahko spoznamo, če ugotovimo, da so doslej vgradili okrog 24.000 kubičnih metrov betona. Pri tem delu so porabili velikanske količine betonskega železa in drugega materiala. Navzlic veliki potrebi gradiva pa bodo gradbeni stroški za vsak kilovatt zmogljivosti bodoče centrale zelo nizki; ne le zaradi ugodnih terenskih razmer, marveč tudi zaradi vzorne organizacije in mehanizacije dela.

Na gradbišču v Vuzenici imajo le

ob Mariborskem otoku. Vsak izmed 3 generatorjev bo daljal 18.000 kilovotov, vsa centrala pa po dokončani zgraditvi 54.000 kilovotov. Prihodnje leto bodo začeli pripravljati tudi že gradnjo nadaljnjih dveh hidrocentral na Dravi. Geološke ekipe bodo z vrtnalnimi napravami preiskale gradbišče pri Ožbolu in Vuhredu. Ko bosta zgrajeni še ti dve centrali, bo izkoriščena celotna vodna energija Drave na 70 km dolgi poti od Dravograda do Maribora, kjer se bo zvrstilo 6 velikih hidrocentral (Dravograd, Vuzenica, Vuhred, Ožbolt, Fala in Marib, otok). Vse te centrale pa bodo imele zmogljivost 260.000 kilovotov.

Sestanek slovenskih in hrvatskih fiziologov bo v Beogradu

Jutri bo v Zagrebu znanstveni sestanek fiziologov iz Slovenije in Hrvatske, ki bodo med seboj izmenjali izkušnje pri metodah in uspehih dela na Goiniku, v Zagrebu, Varaždinu in v drugih krajih obeh republik, kjer so zdravilišča za jetične bolnike. Sestanek se bo udeležil tudi direktor znamenitega sanatorija v Dawosu v Švici dr. August Maurer, ki bo predaval o novih metodah zdravljenja v tem svetovnem sanatoriju. Metode bo praktično razlagal tudi v bolnišnici na Jordanovcu v Zagrebu.

PRED VOLITVAMI V VOJVODINI

Jutri bodo izvoljeni poslanci ljudske skupščine drugega sklicanja Avtonomne pokrajine Vojvodine. Po novem volilnem zakonu bodo izvolili 236 poslancev, po enega na 7000 prebivalcev. Med novimi člani skupščine bo 50 Madžarov, 10 Romunov, 7 Slovakov in 1 Čeh. Na ta način bodo tudi v skupščini primerno zastopane vse narodne manjšine, ki imajo v ljudskih odborih Vojvodine naslednje predstavnike: Slovaki 592, Rusini 72, Madžari 1886, Romuni pa 456 odbornikov.

Mehanizacija savskih pristanišč za prevoz premoga

Da se razbremene naše železnice in čim bolj izkoristijo cenena vodna pot Save, bodo prihodnje leto uredili moderne mehanične naprave za nakladanje in razkladanje premoga in sicer v Brčkem in Samcu. V Brčkem bodo zgradili velike nakladalne rampe, ki bodo omogočile nakladanje banoviškega premoga neposredno iz železniških vagonov na rečne ladje. Te naprave bodo zgrajene v takem obsegu, da bo mogoče vsak dan naložiti okrog tisoč ton premoga. Podobno nakladalno rampo bodo po možnosti zgradili tudi v Zabrezju zahodno od Beograda za prevoz premoga iz kolubarskega bazena. Mehanizirali bodo tudi delo v pristanišču v Sisku, kjer bodo v kratkem začeli graditi most z dvema žerjavoma za nakladanje blaga na ladje in razkladanje s njih. Mehanizacija teh rečnih pristanišč bo omogočila, da bomo lahko po ceni savski poti prevažali mnogo več blaga kakor doslej. Mehanizirana bodo najprej tista pristanišča, ki so vezana na središča naše rudarske, gozdne in industrijske proizvodnje.

Šahovski turnir v Amsterdamu

Včeraj so se na mednarodnem šahovskem turnirju v Amsterdamu končale vse prekinjene partije. Igra XVII. kola med Reshevskim in Szabadosom je bila razglašena za remi. V XVIII. kolu je Trifunović razdelil točko z vodilnim igralcem Argentincem Najdorfom, ki je igral dobro, vendar se je Trifunović uspešno branil. Pilnik je premagal Kottmayerja, Gudmundson pa Szabadosa. Partiji Schellinga-Golombek Stahberg-Donner sta se končali remi. Stanje na tabeli pred zadnjim kolom je naslednje: Najdorf 14 in pol točke, Reshevsky 13 in pol, Stahberg 12 in pol, Euwe 11 in pol, Gligorič in Pilr po 11, Rossolimo in Pilnik po 10 in pol, Trifunović 10, O'Kelly 9 točk, Tartakower in Donner po 8, Foltys in Gudmundson po 7 in pol, van Scheltinga in van den Berg po 7, Kottmayer 6, Kramer, Szabados in Golombek po 5 točk. Drevo bodo igrali zadnje kolo.

Jugoslavija z vsem srcem rada podpira poziv 13 držav LR Kitajski

New York, 8. dec. (Tanjug). »Jugoslovska delegacija v OZN z vsem srcem rada podpira poziv, ki ga je poslalo 13 delegacij azijskih držav vlada Severne Koreje in LR Kitajske in v katerem zahtevajo, naj obe vladi izjavita, da njihove oborožene sile ne bodo prekoračile 38. vzporednika — je izjavil jugoslovski delegat v Varšovnem svetu dr. Bebler na kosilu, ki ga je v sredo priredila na čast jugoslovske delegacije redakcija znamenite ameriške protestantskega časopisa »Churchman«.

»Mi menimo — je nadaljeval Bebler, — da je takšen korak najboljša pot, da se prepreči razširjenje korejskega konflikta. Svet je imel priložnost videti, da se korejski problem kot problem družiti korejskega naroda ne more rešiti z uporabo oborožene sile in da vodi vsak poskus, da se reši z oboroženo silo, k splošni vojni. To je bilo vedno stališče jugoslovske delegacije, — je končal dr. Bebler.

SPREJEMI PRI MARŠALU TITU

Predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je v četrtek ob 10. uri sprejel veleposlanika Velike Britanije v Jugoslaviji gosp. Charlesa Peakeja.

Ob 11.30 uri je sprejel političnega predstavnika Avstrije g. dr. Karla Brauninga. Pri obeh sprejemih je bil navzoč pomočnik zveznega ministrstva za zunanje zadeve Leo Mates.

Ob 18. uri je sprejel g. Emila Sandstroema, predsednika Rdečega križa Švedske in predsednika Lige društev Rdečega križa. Pri sprejemu je bila dr. Erna Milošević, generalni sekretar Rdečega križa Jugoslavije.

Jugoslovska delegacija na zasedanju donavske komisije

V četrtek zvečer je odpovala iz Beograda čez Budimpešto naša delegacija na tretje zasedanje donavske komisije, ki se bo začelo jutri v Galacu v Romuniji. Na čelu naše delegacije je dr. Dragoje Djurić, načelnik ministrstva za zunanje zadeve.

Imenovanje našega poslanika v Grčiji

Z ukazom Prezidija FLRJ je bil imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra Federativne Ljudske republike Jugoslavije v Grčiji Radoš Jovanović, pomočnik zunanjega ministra.

Ustanovitev Društva bolgarskih političnih emigrantov

Zvezni odbor Ljudske fronte Jugoslavije je dobil pismo z ustanovnega obnega zbora Društva bolgarskih političnih emigrantov v Jugoslaviji. V pismu je naglašeno, da je društvo član Ljudske fronte in da bodo vsi njegovi člani po vseh svojih močeh sodelovali pri graditvi socializma ter pri zavzemanju in razkrivanju informacij, ki bi bile v korist razvoja in srečanja vseh bolgarskih političnih emigrantov.

V Marenbergu kandidira zaslužni prosvetar

Ze v dobi, ko je bil tov. Vojko Simončič učitelj na marenberski ljudski šoli, smo spoznali njegove organizacijske sposobnosti. Poleg šolskega dela se je prav pridno udeleževal kot politični in gospodarski aktivist, v ti-

stih časih je bil Marenberg na vseh konferencah povaljen.

Se bolj pa je postal popularen, ko je prevzel odgovornost vodstva poverjenstva za prosveto. Močno si prizadeva za obnovu šol in dvig šolstva. Zdi mu je posebno pri srcu gradnja nove gimnazije v Guštanju, ki kljub težavam le napreduje. Od l. 1948 je na njegovih ramah tudi odgovornost za razvoj ljudske prosvete v okraju Slovenjgradec, saj je predsednik okrajnega prosvetnega sveta. Lani je razgibala teren vrsta dobro uspešnih ljudsko-prosvetnih in izobraževalnih tečajev ter IV. in V. koroški festival.

Kot član Izvršnega ljudskega odbora se loti z uspehom najtežjih nalog. Tov. Vojko Simončič kandidira v okrajni ljudski odbor v eni marenberskih enot. Ljudstvo mu je tudi tokrat zaupalo in ga predlagalo v kandidaturu. M. F.

VREME

Napoved za nedeljo: Spremenljiva oblačnost z mlego v jutranjih urah. Temperatura ponoči — 50 C, podnevi 100 C.

Pred volitvami SIAU v istrskem okrožju

Slovensko-italijanska protifašistična zveza (SIAU), ki je v minulih vojni pod svojo borbeno zastavo združila vse napredne istrske Slovence, Hrvatce in Italijane, je v letih po vojni ohranila vse revolucionarne pridobitve narodnoosvobodilnega boja, jih razvijala in krepila. Na njeno pobudo in pod ljudsko upravo ter ob nesebični pomoči Jugoslavije so Istrani ustvarili take spomenike, ki jih nihče ne bo uničil. SIAU je bila pobudnik številnih tekmovanj in prostovoljnih delovnih akcij pri obnovi porušene vasi, pri graditvi cest, zadržnih domov in šol, pri elektrifikaciji istrskih vasi.

SIAU je dala spodbudo za odlično izvedbo agrarne reforme deloma že med vojno, v celoti pa po osvoboditvi, v letošnji pomladi pa za nacionalizacijo večjih podjetij, tovarn, dežarnih zavodov i. pr. Pod njenim neposrednim vplivom in ob njeni stalni pomoči se je v nekaj letih razvil po vsem istrskem okrožju močno združništvo, ki je danes glavni stebel socializma med nekdanjimi koloni, polovinarji in malimi kmeti istrskih vasi. SIAU je dala pobudo za letošnji gospodarski načrt, ki je v vse panoge gospodarstva zanesel močan vzpon in čigar izpolnitev se z velikim uspehom uresničuje prav v teh dneh.

Dejavnost Slovensko-italijanske protifašistične zveze je segla prav na vsa področja, postala je prava ljudska fronta istrskega okrožja in je nedavno združila Enotne sindikate, Antifašistično slovensko-italijansko žensko zvezo, Zvezo antifašistične mladine in Zvezo partizanov. Ta strnjeno okolje SIAU se je manifestirala že pred združitvijo v letošnji pomladi ob volitvah v odbore ljudske oblasti, ko je nastopila kot ljudska fronta in so za njen program strnjeno nastopili istrski Slovenci, Hrvati in Italijani. Volivni program Ljudske fronte je tedaj pred vsem analiziral dotedanje delo in uspehe SIAU in ljudske oblasti, nakazal perspektive razvoja in pozival volivce, naj volijo kandidate Ljudske fronte, ki bodo zagotovili uresničanje programa.

Ves nadaljnji razvoj in vse okolnosti so terjale, da najdobli široka baza SIAU, ki je zajela vse plasti delovnega ljudstva, tudi globlje vsebino in teži uspešne oblike politične organizacije — Ljudske fronte da bo zmogla mobilizirati in politično vzgojiti vse poštene Istrane v delu za uresničanje velikih gospodarskih in kulturnih in političnih nalog.

Po združitvi ostalih organizacij s SIAU se je priključilo v SIAU nad 5.000 novih članov. V zadnjih dneh pred volitvami pa se je zanimanje za SIAU še bolj povečalo, ko so Slovenci, Hrvati in Italijani pretresali svoje kandidate, katere bodo volili pri jutrišnjih volitvah. Izbra kandidatur ni bila težka, saj je med istrskimi ribiči, delavci, kmeti in zadržniki, med namočenci in delovno inteligenco dovolj zaslužnih mož, ki so vredni zaupanja delovnih Istranov. Med njimi so stari priznani borci vseh treh narodnosti v boju proti nasilju fašizma, so bivši partizani, mladinci in mladinke vseh treh narodnosti, ki so s svojim požrtovalnim delom v frontnih brigadah doma in v Jugoslaviji dokazali, da hočejo biti pravi uresničevalci socializma.

Kakor doslej, se tudi pred temi volitvami zaganja v SIAU, v ljudsko oblast v istrskem okrožju, v Voljsko upravo JA in v Jugoslavijo onemogel bes italijanske in predvsem istrske sovinstne reakcije, ki združuje privržence cunjustega imperializma, razbitih fašističnih tolp in podivjanih kominformovcev. Istrani jim odgovarjajo z množičnim pristopanjem v SIAU, z množično udeležbo pri prostovoljnem delu, delavci v tovarnah s povečanimi prizadevanji za čimprejšnjo izpolnitev letošnjega gospodarskega plana, ogromna večina Italijanov, Slovencev in Hrvatov pa z enotnim nastopom, s katerim bodo ob jutrišnjih volitvah v SIAU prav gotovo potrdili, da je edino ljudska fronta tista sila, s katero si prebivalstvo tega ozemlja varuje in razvija svoje narodnostne pravice ter gospodarske in kulturne koristi.

REZULTAT KONFERENCE TRUMAN — ATTLEE

Priljubljenost za razgovore, toda nobenega popuščanja pred napadalnostjo

Uradno poročilo o razgovorih predsednika ZDA Trumana in predsednika britanske vlade Attleea, ki je bilo objavljeno po popoldanskem sestanku, pravi, da sta oba državnika razpravljala o svetovnem položaju in spremembah, ki so nastopile kot posledica množičnega posredovanja LR Kitajske v Koreji. Obravnavala sta tako daljnovzhodne probleme kakor tudi stanje v Evropi, nato pa sta prešla h gospodarskim problemom in obrambnim programom obeh držav, pri čemer sta se zlasti dotaknila problema surovine.

Poročilo poudarja, da sta se Truman in Attlee popolnoma strinjala, da ne more biti niti govora o popuščanju pred napadom niti na Daljnem vzhodu niti kje drugje, vendar sta oba državnika izjavila, da sta pripravljena poskušati možnost za prenehanje sovražnosti v Koreji z razgovori. V tem smislu sta Truman in Attlee poudarila, da je treba zastaviti vse napore, da bi se uresničili smotri Združenih narodov v Koreji z miroljubnimi sredstvi in da se korejski problem reši na temelju svobodne in neodvisne Koreje. Poročilo pravi nadalje, da bo stvar miru v Koreji zagotovljena, če bodo Kitajci pokazali kakršno koli znamenje, da soglašajo s tem stališčem. Če bodo Kitajci pokazali kakršno koli znamenje podobnega stališča, je upati, da bo stvar miru mogoče zagotoviti, če pa ne, bo od narodov sveta odvisno, da v okviru Združenih narodov odločijo, kako je mogoče načelno Ustanovne listine najbolje ohraniti.

Truman in Attlee sta se v prizadevanju, da okrepita Evropo in preprečita napad, podoben korejskemu, sporazumela o naslednjem: 1. Voljsko sposobnost ZDA in Velike Britanije je treba čimprej mogoče povečati. 2. Po-

večana bo proizvodnja orožja, ki ga bodo lahko uporabljale vse države Atlantskega pakta. V okolnostih, v kakršnih so ZDA in Velika Britanija na vsem svetu, obe državi nimata druge izbire, kot da se z vso silo posvetita povečanju svojih obrambnih sil. Voditelj Sovjetske zveze in Kitajske bi lahko, če bi se odločili sprejeti svoje ravnanje, povzročili, da bi postale te obrambne priprave nepotrebne. Po vseh poteh, ki so pred nami odprte, bomo storili vse, kar moremo, da poistemo miroljubno rešitev sedanjih spornih vprašanj.

Predsednik Truman je izjavil, da upa, da svetovni položaj ne bo nikoli zahteval uporabe atomskih bombe, premieru Attleeu pa je izrazil željo, naj bi ga stalno obveščal o dogodkih, ki bi lahko izzvali spremembo položaja.

Truman in Attlee sta se sporazumela, da bo v kratkem imenovan vrhovni poveljnik evropskih združenih obrambnih sil. Oba popolnoma soglašata v tem, naj vse države severnoatlantskega pakta takoj začno akcijo, da bi povečale svoje napore za zgraditev obrambe in utrditve atlantske skupnosti. Izjavila sta, da je treba dati proizvodnji obrambnih sredstev prednost, da pa je treba ohraniti zdrave temelje civilnega gospodarstva. Prav tako sta se sporazumela, da je treba povečati dobavo surovin za proizvodnjo obrambnih sredstev in da je treba enakopravno razdeljevati ta material za obrambo in glavne civilne potrebe. Predstavnik ZDA in Velike Britanije bodo še nadalje razpravljali o pomanjkanju surovin in načinu, da bi ta problem rešili kakor tudi o izdaji zanesljivih ukrepov, da določeno strateško gradivo ne bo prišlo v roke

tistih, ki bi ga lahko uporabili proti temu dvema državam.

Glede Formoze misli Truman in Attlee, da je treba ta problem rešiti z miroljubnimi sredstvi in da bi obravnavanje tega vprašanja v OZN prispevalo k temu smotru.

Oba državnika nista dosegla soglasja glede predstavnstva Kitajske v Združenih narodih. Dočim je Velika Britanija priznala vladu LR Kitajske in misli, da morajo njeni predstavniki prevzeti mesto Kitajske v Združenih narodih, pa so se ZDA upirale in se bodo še nadalje upirale sprejemu predstavnikov LR Kitajske v Združene narode. Vendar sta Truman in Attlee poudarila, da ne bosta dovolila, da bi to neenotno gledanje vplivalo na njihove skupne napore in izvajanje skupnih smotrov.

Na koncu poročila je rečeno, da sta Truman in Attlee izjavila, da ni med njima nikakih nasprotij o naravi nevarnosti, ki grozi njihovim državam, kakor tudi ne glede temeljne politike, kakršno je treba voditi, da bi to nevarnost premagali.

35 milijonov lir za javna dela v Gorici

Gorica, 8. dec. (Tanjug). Italijanska vlada je dodelila 35 milijonov lir za javna dela v gorški oblasti. Pri teh prvih javnih delih bo zaposlenih okrog 500 delavcev. Po zadnji uradni statistiki je v gorški oblasti nad 9500 brezposelnih.

Uniforme čl. vojske bodo spremenjene

Praga, 8. dec. (Tanjug). Včeraj je bila objavljena odredba predsednika Českoslovske republike Klementa Gottwalda o spremembah pri uniformah českoslovske vojske. Po tej odredbi bodo v letu 1951 v českoslovaški vojski vpeljane nove epoletle in nove označbe za čine. Odredba vrhovnega poveljnika českoslovske vojske pravi, da je namen teh ukrepov približati českoslovaško vojsko Rdeči armadi.

Trojna konferenca v Parizu

Pariz, 8. dec. (Tanjug). Včeraj popoldne se je začela v Parizu konferenca zastopnikov Francije, Velike Britanije in ZDA, na kateri naj bi izdelali skupen odgovor treh zahodnih veleisl na sovjetski predlog za sklicanje konference štirih veleisl o Nemčiji. V francoskem zunanjem ministru potujejo, da zahodne veleisle zahtevajo, naj pridejo na dnevni red konference štirih veleisl razen Nemčije. V drugi vprašanji, ki imajo mednarodni politični pomen. Konferenca bo trajala več dni. Veliko Britanijo in ZDA zastopata njuna veleposlanika v Parizu. Francijo pa visoki funkcionarji ministrstva za zunanje zadeve.

Anglija deblokirala terjatve Indije in Ceylona

London, 8. dec. (Un. Pr.) Velika Britanija je sklenila deblokirati različne terjatve Indije in Ceylona. Dosežen je bil sporazum, da se deblokira 205 milijonov funtov sterlingov indijskih terjatev. Ta znesek bo izplačan Indiji v letnih obrokih po 55 milijonov funtov sterlingov in se bo izplačevanje začelo leta 1952. Indija ima skupaj terjati od Velike Britanije 619 milijonov funtov sterlingov.

Med Veliko Britanijo in Ceylonom je bil dosežen sporazum, ki bo začel veljati v juliju 1951 in po katerem bo Britanija na račun šterlinških terjatev izplačevala Ceylonu 21 milijonov funtov sterlingov na leto.

Rim, 8. dec. Italijanska sodna oblast so razveljavila prejšnjo odločbo o zaplemi nekaterih posestev, ki so pripadala Mussoliniju. Mussolinijeva žena Rahela je bila povabljen, naj prevzame sedem posestev in vilo v okolici Forlija.

ORGANIZACIJSKA VPRAŠANJA OF

Vsem frontnim organizacijam in delovnim kolektivom

Redno mesečno ocenjevanje uspehov polletnega tekmovanja in podeljevanja priznanj lahko močno pospeši frontno dejavnost. Zato ponovno opozarjamo vse organizacije, da pravočasno zaključijo ocenjevanje in odpošljejo o tem poročila. Izvršni odbor OF Slovenije bo ocenjeval samo tiste organizacije, za katere bo prejel dobro utemeljena poročila najkasneje do 15. t. m. do 12. ure.

Na to opozarjamo zlasti okrajne in mestne odbore OF in sindikalne svete, ki so odgovorni pred svojimi najboljšimi organizacijami, da pravočasno posredujejo njihove tekmovalne uspehe IOOF Slovenije in s tem omogočijo, da dobe prehodne zastave IOOF Slovenije res najboljše frontne organizacije in delovni kolektivi.

Iz pisarne sekretariata IOOF Slovenije

Sodniki so pri izrekanju sodb neodvisni

Pred dobrima dvema mesecema je bila pred beograjskim okrožnim sodiščem razprava proti 17 železničarjem, ki so na debelo kradli blago iz železniških vagonov. Po 14-dnevni obravnavi je bila dne 7. oktobra izrečena sodba. Posamezni obtoženci so bili obsojeni na razne prostostne kazni od enega do dvasetih let.

S to sodbo, ki pa še ni postala pravomočna, pa niso bili zadovoljni beograjski frontovci, ki so o stvari razpravljali na svojem sestanku. Izrečena kazen se jim je zdela prenizka, zlasti za dva obtoženca, ki naj bi bila — po njihovem mnenju — zaradi težkih kaznivih dejanj, ki sta jih zagrešila, obsojena na smrt. Zadevo so predložili po članih ljudskega odbora komisiji za sodnike pri MLO za glavno mesto Beograd s predlogom, da preuči delo okrožnega sodišča v tej zadevi in razreši sodnike.

Komisija je izvedla predpisani postopek in predlagala mestnemu ljudskemu odboru razrešitev sodnikov, ki so obtožene železničarje sodili, kot razlog za razrešitev pa navedla, da ti sodniki niso izrekli v konkretnem primeru sode, ki bi bila skladna z zaščito splošnega ljudskega in družbenega premoženja ter da sodba nasprotuje razpoloženju delovnih ljudi.

Na osnovi tega predloga je mestni ljudski odbor razrešil sodnike njihovih dolžnosti.

Ta razrešitev pa ni niti pravična niti zakonita in jo je Prezidijski ljudski skupščini Srbije na predlog vlade LR Srbije in Moše Pijada kot člana Prezidijskega razveljavil.

Po veljavnih predpisih odgovarjajo sodniki in sodniki porotniki resničnemu predstavniškemu organu, ki jih je izvolil, toda razrešeni smejo biti le, če ne izpolnjujejo temeljnih nalog sodstva, ki jih določa zakon o ureditvi ljudskih sodišč, če se pri svojem

delu izkažejo za nesposobne, če prekršijo s svojim ravnanjem uradno dolžnost ali pa če v večji meri škodijo ugledu sodniške službe.

Sodniki pa se morejo pregrešiti le v izvrševanju pravosodja in sicer samo z nepravilnim uporabljanjem zakonov v sodbah in sklepih. Tu nastopa tedaj vprašanje zakonitosti. Ker so sodniki po ustavi pri izrekanju sodb neodvisni in sidiijo po zakonu, je pri odločanju v posameznih konkretnih zadevah vsako vplivanje na sodnike in sodišča, naj pride od katere koli strani, nedopustno in nezakonito. Morebitne nepravilne in škodljive odločbe nižjih sodišč smejo popraviti le višja sodišča, ki lahko na osnovi pritožbe ali zahteve za varstvo zakonitosti tako odločbo spremene ali razveljavijo. Zakonitost katere koli sodne odločbe more torej oceniti izključno le višje sodišče. Iz tega izhaja, da je organ, ki je pristojen za razreševanje sodnikov, vezan na oceno višjega sodišča o tem, če sodniki izvajajo temeljne naloge sodstva ali ne, z drugimi besedami rečeno, da organi, ki so pristojni za razreševanje sodnikov, ne morejo razrešiti sodnika vse do tle, dokler ni višje sodišče ugotovilo po zakonu o predpisnem postopku, da se je sodnik pregrešil zoper svoje sodniške dolžnosti.

Tako je to zadevo rešil tudi Prezidijski ljudski skupščini Srbije in s tem popravil napake, ki jo je zagrešil beograjski mestni ljudski odbor. S tem pa je bil podan tudi močan poudarek krepitvi zakonitosti in varovanju neodvisnosti naših ljudskih sodišč pri izrekanju odločb.

Zveza borcev naj zajame vse udeležence narodno- osvobodilne vojne

V kamniškem okraju je bila v letu 1941 prva vstaja v Sloveniji. Ljudstvo kamniškega okraja je v vstaji množično sodelovalo. Okupator je v kamniškem okraju požgal 25 vasi. V Hrastniku pri Pečah, Korenem, Gradšču in še v drugih vaseh so bili ustreljeni in sežgani številni talci. Toda, če pogledamo danes število članov Zveze borcev, vidimo, da je še mnogo borcev in ljudi, ki so sodelovali v narodnoosvobodilni borbi, izven organizacije Zveze borcev, ki šteje v kamniškem okraju 3505 članov.

Zato je tudi zbor Zveze borcev za kamniški okraj v nedeljo razpravljal v prvi vrsti o tem, da mora organizacija Zveze borcev zajeti v svoje vrste vse, ki so sodelovali v narodnoosvobodilni vojni. Zbor pa je opozoril osnovne organizacije Zveze borcev tudi na to, da se morajo odbori sami sestajati in sami reševati vsa vprašanja njihove organizacije. Na nedeljskem zboru, ki se ga je udeležil tudi član centralnega odbora Zveze borcev Jugoslavije Marjan Vivot in član glavnega odbora Zveze borcev Slovenije Tomo Brejc, so borci razpravljali tudi o potrebi mnogo širše izvenarmadne vzgoje, kot je dosedanja, nato pa so izvolili nov okrajni odbor Zveze borcev. V nov odbor so izvolili 7 nosilcev spomenice iz l. 1941. 3 borce iz l. 1942 itd. Na zboru so tudi izbrali delegate za II. kongres Zveze borcev Slovenije ter sprejeli sklep, da bodo odslje v mnogo večji meri skrbeli za partizanske kraje.

R. F.

Bodoča pot bivših italijanskih kolonij

(Nadaljevanje in konec.)

Vse tri bivše italijanske kolonije Libija, Eritreja in Somalija so bile Italiji ekonomsko bolj v breme kakor v dobro. Z velikimi investicijami bi se morda dalo izboljšati njihovo gospodarstvo, vendar pa so za sedaj še zelo revne, vročemu podnebnju pa se Evropejec le težko priladi. Zakaj torej tako zanimanje pri nas? Vse tri, posebno pa Libija in Eritreja, imajo izredno dober strateški položaj.

Vesela, ki vlada Libiji, lahko s pomočjo libijskih pristanišč (Tripolis) in letališč nadzira Sredozemsko morje. Spomnili se bomo, da je bil prehod

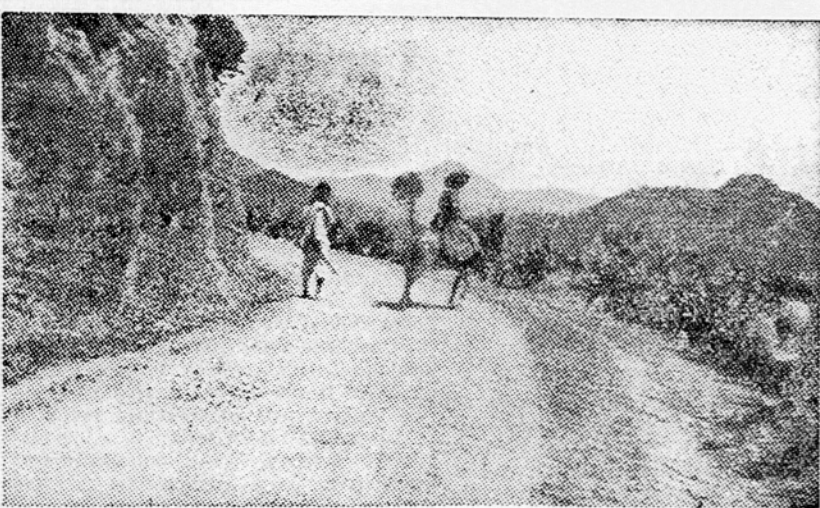
skozi Sredozemsko morje med preteklo vojno zelo nevaren za angleške konvoje, ker so bili izpostavljeni neprestanim napadom z morja in s kopnega. Osnovna oporišča za te napade so bila ravno v Libiji in le delno v Sardiniji. Libija je bila tudi izhodišče italijanskih in nemških izvoznih poti Sueskega prekopu, ki je glavna angleška žila na Vzhod, iz Egipta pa bi tudi bila odprta kopna pot v Mezopotamijo in Indijo.

Libija je zelo revna. Večina ozemlja je puščava, le ob morskih obalah sta najbolj bogati Cirenaika in zahod-

ni del Tripolitanijske. Ti nekoliko rodovitni kraji pa tvorijo le ozek pas med morjem in nepregledno puščavo Sahara, ki se razteza na tisoče in tisoče kvadratnih kilometrov proti jugu. Ob robu velike puščave so le redki studenci z oazami, katerih mnoge pričajo z razvalinami, da so tu bila nekoč cvetoča mesta, ki jih je na nato požrl pesek. Podnebje je, razen ob obali, celinsko in je zato razlika med dnevnim in nočno temperaturo precejšnja. Vendar je celotna srednja temperatura + 24 stop. C, to je več kakor srednja temperatura najtoplejšega meseca v Ljubljani. Prirodnih bogastev nima, le v Fezanu so bili odkriti slabi vrelci nafte. V Libiji prebivajo Arabci raznih rodov, ki se pečajo večeidel z nomadskim živinoorejstvom, le v Tripolitanijski so se Arabci naselili in tvorijo naprednejši del libijskega prebivalstva. Italijani so preprečili vsako šolanje domačinov in je zato sedaj vprašanje nameščencev državnega aparata svobodne Libije zelo pereče. Angleži upajo, da bodo izolirali do 1. januarja 1952 vsaj 200 uradnikov, ki bodo znali stoplejšje in stenoigráfico. Sele v zadnjih letih so bile v Libiji ustanovljene srednje šole. Italijani so vzel Libijo Turkom v italijansko turški vojni leta 1911, takrat, ko je razpadalo ogromno turško cesarstvo, ki se je raztezalo preko vse severne Afrike.

Tudi Eritreja ima zelo dober strateški položaj in so se zato začele veslele že zgodaj zanimati zanjo. S svojo lego ob Rdečemu morju gospoduje nad ožino Bad-el-Mandeb, skozi katero mora pluti vsaka ladja na poti v Suez ali iz njega. Posredno torej nadzoruje celo Sueški prekop. Njena lega pa je tudi ugodna za prodiranje v bogatejšo srednjo Afriko. Ko je Francija zasedla Džibuti, je takoj začela graditi železnico v Adis-Abebo, katero je dokončala šele leta 1926. Italijanom je bila Eritreja izhodišče za napad na Abesinijo. Po okupaciji Abesinije so začeli tudi Italijani graditi ceste in železnico Massava-Asmara — Keren, da bi si olajšali izvoz iz Abesinije in uvoz vanjo.

Dežela sama pa je še revnejša od Libije in ni za tuje niti najmanj privlačna. Večina Eritreje označujejo zemljepisni kot puščavo, vendar pa to ni puščava peska kot Sahara, temveč je bolj podobna sibirskim stepam: zanjo je značilna posušena prst, z redkim bodljikavim rastlinstvom, ki se poleti spremeni v prah. V notranjosti je grčevje. Vendar najvišji hrib ne preseže višine 1200 m. Le na zahodni meji se dviga 2000 m visoka stena Kerenškega platoja, preko katerega so Italijani le s težavo zgradili krensko železnico. Eritreja je ena izmed najbolj vročih dežel na svetu, saj je dnevna temperatura večino leta nad 40 stop. C, padavin pa nima niti 200 mm na leto. Zaradi tega podnebja se le redki Evropejci odločijo za naselitev. V Eritreji prebivajo Arabci iz rodu Danakil, ki so se pred sto leti priselili iz Južne Arabije. Večinoma se bavijo, kot Libijci, z nomadskim živinoorejstvom, v zahodnih pokrajinah pa so se mnogi naselili. Severni rodovi Arabcev so muslimanske vere, južni pa so pod vplivom Abesincev postali koptski kristjani. Abesinci tvorijo večino prebivalstva in so pristaši priključitve Eritreje k Abesiniji.

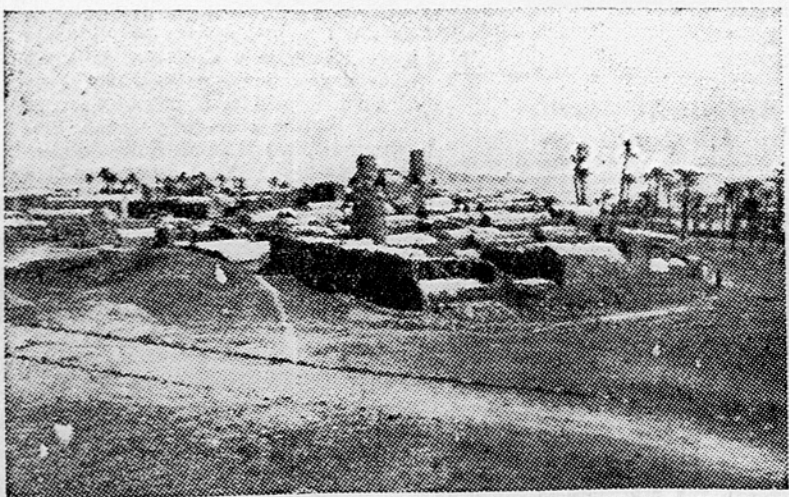
Cesta v Eritreji, ki pelje k Rdečemu morju

pod krono Haile Selasijia. Severnjaki pa so kot fanatični muslimani odločno proti združitvi. Ta različna prepričanja povzročajo dnevno spore in manjše spopade med obema stranikama.

Veslele so se pričele zanimati za te pokrajine v drugi polovici preteklega stoletja. Leta 1869 je zasedla Italija pristanišče Assab leta 1882 pa Massavo in ozemlje med obema pristaniščima. Džibuti je zasedla Francija leta 1887. Hkrati s prodiranjem Italijanov in Francozov v Eritrejo je zasedla Anglija severno Somalijo in s tem preprečila, da ne bi imela Italija popoln pregled nad bad-el-mandebko ožino. Leta 1941 pa je Abesinijo, Italijanska Somalijo in Eritrejo zasedla Velika Britanija, pod skrbništvom katere je Eritreja še danes.

Odločitev posebnega političnega komiteja, naj se Eritreja priključi k Abesiniji, je tudi z ekonomskega stališča še najboljša. Medtem ko je Abesiniji odprt izhod na Rdeče morje, bo Eritreja združena z ozemljem, od katerega je gospodarsko odvisna. Bodočnost samostojne Libije pa je neizogibna. Dežela je pasivna in v primeru, da bi OZN po 1. januarju 1952 odklonila materialno in drugo pomoč, je nevarno, da bi jo kakšna velesila skušala oropati njene komaj pridobljene neodvisnosti in šibke samostojnosti.

A. F.

Naselje Misda v tripolitanski Sahari

KAJ DELAJO FRONTOVCI NA TOLMINSKEM

V tekmovalni začetki 10. obletnice Osvobodilne fronte so se frontne organizacije v tolminskem okraju močno razvile. Že na sestankih pred frontnimi volitvami je sprejelo 32 organizacij šestmesečno tekmovalno načrte. 70 organizacij pa si je napovedalo medsebojno tekmovalno. Ostalo pa ni samo pri besedah, večina frontnih organizacij je lahko pokazala uspehe svojega dela.

Od 102 novih vaških odborov je do zdaj 92 odborov že imelo svoje prve seje, mnogi izmed njih pa so se sešli že po večkrat. Na teh sejah preseljujejo dotedajne delovne in sprejemajo nove sklepe. V Tolminu so n. pr. uspostavili, da se stari odbor ni sestajal, da ni prirejal sestankov — medtem pa je Fronta v Tolminu dosegla lepe uspehe zlasti pri prostovoljnem delu. Frontovci v Tolminu so torej spodbudili svojemu odboru, odbor je capljal za njimi!

V Ljvku so v oktobru napeljali žičnico iz gozda s prostovoljnimi delci, pri čemer so opravili 160 prostovoljnih delovnih ur. V vasi Golobci so sklenili, da bodo popravili most in prav tako tudi v Sturmihi. V Idriškem je tek-

movanje zajelo prav vse vaščane. Pri zadrženem domu so napravili 14.000 prostovoljnih ur. Pri tem delu je sodelovalo okrog 300 ljudi. Družina Savli, Idriško št. 42, je sama napravila 427 ur prostovoljnega dela. Družina Kurinčič, Idriško št. 16, pa 318 ur. Idričani so na dan volitev v vaške odbore Osvobodilne fronte gostovali v obsejni vasi Livček v igro »Pot do zločinca«.

V mesecu oktobru se je dobro izkazala frontna organizacija v Kobariju. Pri gradnji zadrženega doma so frontovci opravili 386 prostovoljnih delovnih ur. Imajo sestavljen bataljon brigado, v kateri je 7 moških in 9 ženskih desetin. Organizirali so izobraževalni tečaj. Na-

pobudo Fronte so izvolili svete pri krajevnem ljudskem odboru.

V okviru šestmesečnega tekmovalnega Fronte so v mesecu novembru organizirali izobraževalne tečaje v devetih vaseh. Med temi je najboljši na Slapu in v Smasti, kjer se ga udeležuje za zdaj po 30 frontovcev. Do 15. t. m. jih bodo organizirali še v šestih vaseh.

Najboljša frontna organizacija pa je v vasi Čezsoča, o čemer smo že posebej pisali. Tako se v tolminskem okraju razvija in utrjuje samostojna dejavnost krajevnih in vaških frontnih organizacij, kar je glavni cilj tekmovalnega v počastitev 10. obletnice Osvobodilne fronte. S. A.

Andrejev sejem v Celju uspešno obnovljen

Sejmi so precej star način preskrbe podeželskega prebivalstva s potrebnimi blagom. Nastali so v časih, ko je bila trgovina v glavnem osredotočena na mesta in podeželje se ni imelo prodajal. Da bi pritegnili čim več ljudi, so ponekod seje združili celo z raznimi verskimi prireditvami.

Prireditve moramo, da smo seje, ki so za poživitev trgovinskih stikov med podeželjem in mestom dokaj važne, po osvojitvi precej zanemarili. Polagoma spoznavamo, da je to bilo napačno, ter obnavljamo tu in tam tradicionalne seje.

Tak poskus so naredili 1. t. m. v Celju, kjer so po daljšem času zopet prirediteli Andrejev sejem. Udeležila so se ga razna podjetja. Tako mestni magazin, okrajni magazin za Celje okolico, trgovsko podjetje okrajne zveze kmetijskih združenj, podjetje Zelenina in Sadje-zelenjava, potujoča trgovina okrajnega magazina Maribor okolica in druga manjša podjetja. Skoraj 100 stojnic je bilo razvrščenih sredi mesta in po stranskih ulicah, razen tega pa so bile skoraj vse trgovine odprte od jutra do večera. Prodajali so tekstilno blago, obutvo, razno živilo, zlasti posodo, kmetijske orodje in manjše stroje, suho robno, stole in

druga lesena izdelka, galanterijo, bižuterijo in razno igračo. Za gospodinjje je bilo na razpolago dovolj cvetice, smokve in malinje.

Na sejmi so prišlo na tisoče ljudi iz celjskega okolišja, soštantnega, poljskega, hrškega in trboveljskega okraja, pa tudi iz obmejnih krajev Hrvaške. Vsi so se zelo zanimali za blago. Največje je bilo povpraševanje po otroški obutvi, nogavcih vseh vrst in podobnem blagu. Premajhna je bila ponudba tekstilnega blaga, zlasti za moške in ženske obleke. Večina pogovorov se je sukala okrog cen. Marsikdo je vprašal: ceno se obrni! Šel okrog, se posvetoval z znanci, se končno vrnil in kupil. Mnogo blaga so kupili kmetje tudi za žigosane bone.

Dovolj je bilo na sejmu na razpolago okrepiti in če bi bil kdo lačen, tedaj pa po lastni krivdi. Tudi gostinska podjetja so bila dobro založena. Skupno opravljen promet je presegel 10 milijonov dinarjev.

Zelo prav bi bilo, ko bi šli po tem zgledu še drugi kraji. Priznajmo, da je to storil 25. november in sicer s kar lepim uspehom. Take prireditve so namreč vsestransko koristne. Na eni strani kupilo lahko kmetje potrebno blago in vnovič svoje kmetijske bone, na drugi strani pa se s tem ureli obrok gotoline in uravnotežijo razmerja med kupno močjo in razpoložljivim blagom. —

Žaga »Šeško« je izvršila svoj letni plan

Po prevezemu obrata po delavskem svetu oziroma po upravnem odboru se je vese delo na žagi Šeško v Kotevju poživelo. Na sestankih so delavci v delavke pretresali vse možnosti za dvig delovne discipline in storilnosti. Uspehi niso izostali. Svoj sklep, da bodo letni plan izpolnili do 20. decembra, so izvršili že 28. novembra popoldne. Tako se je delavski kolektiv žage »Šeško« uvrstil med prve borbe v gradnji socializma v okraju Kotevje. —ko.

Pri Sv. Marjeti ob Pesnici pripravljajo novoletno jelko

Lani je bilo po novoletno jelko v Sv. Marjeti ob Pesnici razdeljenih mnogo darov. Otroci se že pogovarjajo, kako bo letos. Pričakovanje bo zdaj z vsakim dnem večje; smarjaki učitelji, njihovi starši in vsi ostali, ki imajo radi otroke, pa že pripravljajo prijetno presenečenje.

Zastopniki vseh organizacij, krajevnega ljudskega odbora in starši so se zbrali na posvet. Potem so začeli o pripravah govoriti povsod, kjer je nanesla prilika. Delovna zadruga bo dala jabolka in okrog 25 kg belega kruha. Filipčič, predsednik krajevnega ljudskega odbora je obljubil iz svojega jabolka in potice. Vse organizacije bodo prispevale in zbirale denar. Vsi enarji denar, ki ga bodo dali ljudski odbor, Jaka Senekovič, Anton Suman in drugi kmetje so obljubili potice in denar, čeprav nekateri od teh sami nimajo otrok.

Sola pa pripravila kulturni del novoletne jelke. Partizanski kodeks, mali harmonikarji, lutkovno gledališče in pravljica igra, to so stvari, ki dajo svetu plinirjev mnogo opravka, otrokom pa eno najlepših pričakovanj. M. S.

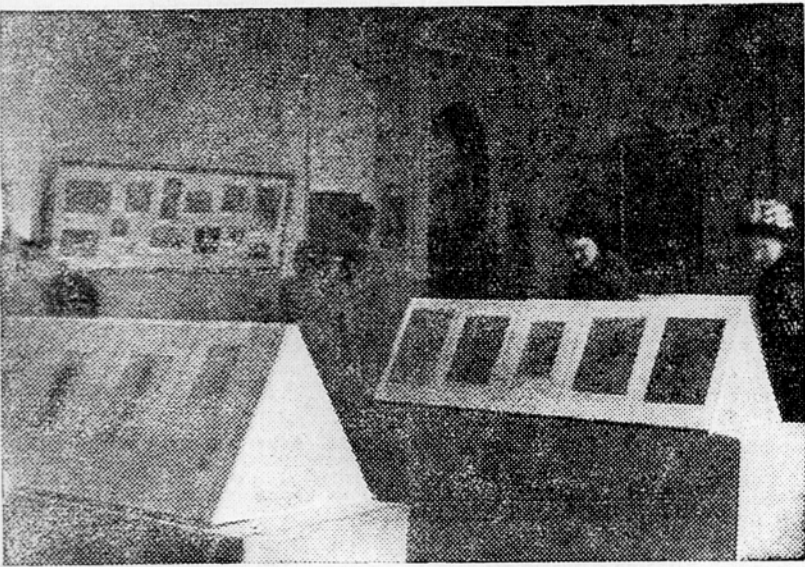
Belokranjci si žele boljših zvez z Ljubljano

Kljub mnogim prošnjam in pritiskom na voznike red za Belo Krajino še vedno neugoden. Res da je Bela Krajina nekoliko odročna, kar pa ne pomeni, da ne bi mogla imeti zadovoljive zveze z glavnim mestom Slovenije.

Zelo neugodno je to, da vozi popoldanski vlak od delavskih z odtokom iz Ljubljane ob 14.55, ob nedeljah in praznikih pa z odtokom iz Ljubljane ob 12.50. Ljudje se težko privadijo pogostim spremembam potniških zvez in posledica tega je nepotrebno zamujevanje in godrnjanje. Ustojiti naj bi se redni vlak št. 9215 z odtokom iz Ljubljane ob 13.30, ki gre samo do Novega mesta in mora prežeti vso noč v novomeški čakalnici ali pa kje zunaj ter morajo drugi dan neprespani na delo. Zato prosimo, naj bi se uvedel poleg vlaka št. 9215 še vlak 9219 do Metlike. V Črnomlju je tudi vsja gimnazija z okoli 120 dijakov, katerim so potrebne za izobražbo tudi gledališke prireditve in bi bil vlak št. 9215 s prihodom v Ljubljano ob 16.10 ravno pravi (ta vlak vozi sedaj samo do Novega mesta). Upoštevati je treba, da gimnazija v Črnomlju še raste in ne nudi vseh pripomočkov niti dijakom niti profesorjem. Vlak št. 9216 bi imel tudi zelo ugodno zvezo s Sevnico preko Trebnjega in dalje na Stajersko, kar ima sedaj samo jutranji vlak št. 9214.

Letalci JA pomagajo senovskim rudarjem

Senovski rudnik je preteklo nedeljo doživel prijeten obisk. Na prostovoljno delo v rudnik se je pripeljal 50 letalcev JA iz Cerklja. Ta korak vodstva letalskega garnizona je prila velike zavesti skupnosti in pomoči celote pri povečanju naše proizvodnje. Vedri in nasmejani obrazi letalcev in njih vodij so najboljše izpričali, da se tega zavedajo. Uspeh je bil zelo razveseljujoč, razveseljuje pa tudi obljuba senovskim rudarjem, da jim bodo pomagali pri izpolnjevanju letnega plana tudi v bodoče. L. A.

razstave umetnosti Janeza Subica v ljubljanski Narodni galeriji

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Nedelja, 10. decembra: Smiljan, Judita, Ponedeljek, 11. decembra: Hugolin, Damaz, Gobjica.

SPOMINSKI DNEVI
8. XII. 1943. XIV. divizija NOV je začela z napadom na mišno utrjeno Kotevje. V teh bojih je padel komandant divizije Mirko Bračič.

10. XII. 1920. — Martin Luther je sežgal papežev pismo, bule, s katero mu je sporočil, da je izobčen iz rimskega kerkla.

10. XII. 1881. — Mecen J. Juraj Strossmayer je poklonil za Jugoslovanske akademijo v Zagrebu 50.000 goldinarjev.

DEŽURNA LEKARNA
Centralna lekarna, Tromostje, Trg Franceta Prešerna 5.

NEDELJSKA DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

LJUBLJANA: Nočna dežurna zdravniška služba je vsak dan, tudi ob nedeljah od 8. zvečer do 6. jutraj, v nedeljo od 8. jutraj do 8. zvečer, Miklošičeva 20, tel. 50-81.

CELJE: dr. Cerin Josip, Cankarjeva ulica 4, telefon 219, od sobote popoldne do ponedeljka do 8. jutraj.

Razstava o nastanku, razvoju in delu ljudskih odborov v FLRJ v Ljubljani v Moderni galeriji bo odprta do 17. decembra. Da bo obisk te razstave, ki kaže razvojno pot osnovnih organov ljudske oblasti na območju vse Jugoslavije, moglo čim večjemu številu ljudi, je razstava odprta vsak dan od 8. do 20. Udeleženci imajo za vožnjo po železnici 50 odstotkov popusta, za kar naj šli na odhodni postaji nabavijo obrazec K-13 in ga dajo žigoviti v razstavi pisarni.

Poverjenstvo za ljudsko zdravstvo — MLO Ljubljana in poverjenstvo za ljudsko zdravstvo MLO Ljubljana okolica obveščata, da začnejo Protituberkulozna dispanzerja za mesto Ljubljana in okolico redno posilovati v ponedeljek 11. decembra in sicer od 7 do 12 popoldne. Dispanzerja posiljuje vsak dan razen petka in sobote. Ta razporeditev velja do 1. januarja 1951.

Društvo inženirjev in tehnikov LRS elektrotehniška sekcija bo imela v torek 12. decembra ob 20. uri obisk v veliki dvorani rudarske fakultete TVŠ. Aškerčeva 32. Vabljeni vsi člani elektrotehniške sekcije DIT LRS — Ob 21. ameriški tehniški film »Power Dam«, ki prikazuje gradnjo velikanov doline, predvaja na reki Colorado elektrificiranje centralne in melioracijske dela. Predvajanje filma je dostopno javnosti.

Naprosamo, da vsi pripadniki evanjske veroizpovedi v Sloveniji kajto osebne podatke članov in njih svojcev. Evanjski cerkveni občini Ljubljana. Mestni trg 4, zaradi razdelitve oblačil. Ta poziv ne velja za vernike Prekmurja.

KUD Vinko Simončič, Dolenski cesta 35 prireja vsako nedeljo plesne večerje od 15 ure pod vodstvom Lojzeta Lombarja.

Telovadno društvo Ljubljana-ViB bo imelo svoj redni letni občni zbor v četrtek 14. dec. ob pol 2 v mali dvorani v lastnem domu na Tržaški cesti 62.

GLEDALIŠČE

SKUD »Jože Moskrš« ima danes plesno solo od 19 do 23. jutri v nedeljo pa ob 15 in ob 20 v dvorani »Doma sindikata«, Miklošičeva c. 22. Plesne vaje vodi mojster Janko Vabljeni k udeležbi.

Avtohusni prosti Ljubljana-Ljubno in Ljubljana-Lokica poteka ter deluje Zeleniki-Zall log se zaradi snežnih razmer do nadaljnjega ukinjajo. — SAP Ljubljana.

Predilnica volne v Naklem obvešča vse stranke, da se vojna ne bo sprejemala v predenje do 1. febr. 1950. Izdajala se bo pa izjemoma samo onim strankam, ki so jo prinesle v izdelavo do 30. sept. 1950 in to vsako sredo in petek.

Kamniška potrošniška zadruga obvešča svoje članke da preložen polletni občni zbor ne bo v nedeljo 10. dec. t. l., ker je zaradi tehničnih ovir preložen na nedolocen čas. — Odbor.

DRAMA LJUBLJANA

Nedelja 10. ob 14.30: Kref: Celjski grof. Je za podeželje. (Razprodan.)
Ob 20: Calderon: Dama-skrdat. Izven in za podeželje.

Ponedeljek 11. ob 20: Cankar: Pohujšanje v dolini šentlarijski. Ob občinskih Cankarjeve smrti Zaklj. predstava za LSM univerze.

Violo grofa Hermana v »Celjskih grofih« bo igral odlični Maks Furjan.

46-letnico svojega gledališkega udejstvovanja bo slavil Bojan Peček, eden najstarejših slovenskih igralcev, v nedeljo 17. t. m. Nastopil bo v violo Zlobine v Cankarjevem »Pohujšanju«. Jolijeva predstava bo v opernem gledališču Vstopnice bodo v vrednosti od ponedeljka 11. t. m.

OPERA

Nedelja 10. ob 15: Hristič: Ohijska legenda Izven in za podeželje.

MESTNO VESELO GLEDALIŠČE

V nedeljo 10. dec. ob 9.30: III. program Matineja.

V torek 12. dec. ob 20: III. program

KUD OTON ŽUPANČIČ

Dom I-KUD Matije Udvarne Ježice

Nedelja 10. dec. ob 16 in 19.30: komedija v treh dejanjih »Pričarani ženin« 2014-n

SKUD IVAN CANKAR

Ljubljana - Meste - Gledališče (Bivši kino Meste)

Nedelja 10. dec. ob 20. I. Cankar: Pohujšanje v dolini šentlarijski. Predprodaja vstopnic 2 uri pred predstavo pri blagajni.

KUD FRAN LEVSTIK VIC

Kudovinski dom

Sobota 9. dec. ob 20: Večer smeha in zabave. Predprodaja vstopnic v Prosvetnem domu pri to. Slabotvor.

Nedelja ob 16: Nušič: Navaden Slovec. Komedija v korist Rdečega križa terena Glince.

KONCERTI

Dom Armije priredi v soboto 9. dec. koncert opernih arij. Sodelujejo prvaki ljubljanske Opere, Vanda Gerlovič, Miro Branjnik, Friderik Lušpa, pri kila-

V Guštanjah rastejo nove stanovanjske hiše

Prav tako kakor železarna Jesenice je tudi guštanjška železarna začela z gradnjo stanovanjskih hišic. Lani so zgradili štiri, letos jih pa gradijo v Guštanju 33. Železarna je delavcem in nameščencem omogočila nabavo materiala. Graditelji so čistili opeko iz ruševin, vlekli material iz Meže in nabirali les po sosednjih kmetijah. Najvažnejše pa je, da je pri gradnjah odpadel problem delovne sile, saj so si delavci medsebojno pomagali. Delavci ki gradijo stanovanje, so dobili zemljišče od fonda železarne, iz lastnih zemljišč od fonda železarne, iz lastnih KLO ali pa so ga kupili od privatnikov. M. F.

Krajevni ljudski odbori in skrb za šolstvo

Krajevni ljudski odbori v slovenskem okraju v letošnjem šolskem letu mnogo bolj skrbijo za šole, kakor kdaj prej. Med šolskimi poletnicami so skupno s šolskimi sveti poskrbeli za to, da so šole preureddi in očistili, za zimo pa so jih založili z drvmi, tako da otrokom ne bo treba zmrzovati. Le krajevni ljudski odbori pri svoji skrbnosti v Kotalih in v St. Vidu se za kurjalo šol niso dovolj brigali in so ostale šole brez drv.

V Marenbergu, v Črni in v Prevaljah so ustanovili tri nižje gimnazije. Letos obiskuje srednje šole v Marenbergu okoli 1556 dijakov, učiteljev pa je samo 24. Pomanjkanje učiteljskega po marsikoli kriviti tudi učitelji sami, ki jim dodeleno mesto iz različnih vzrokov ni po volji in ga zato zapustijo. Po drugi strani pa je treba učiteljem tudi pomagati. V Mežici je bil primer, ko so tudi učitelji morali čakati v vrsti za meso, otroci na v šoli na učitelja.

S poživitvijo šolskih svetov in njihovega sodelovanja s krajevnimi ljudskimi odbori bo marsikje večina podobnih neprilic odpadla.

Zakaj v Solčavi nimajo elektrike

Ze drugo leto teče, odkar se Solčavani trudimo, da bi imeli elektriko tudi v naši zagorski vasi. Z veliko poživitvijo in prostovoljnimi delom smo postavili elektrarno, drogovce ter si oskrbeli ostali potrebni material, razen osi za pogon žarnika.

Ker imamo tako os v sosednji vasi Lučah in jim leži nerabna, jih že delj časa prosimo, da bi jo prodali ali pa posodili za nekaj mesecev. Predsednik krajevnega ljudskega odbora Luče je pripravil uvajanje, toda temu ostro nasprotuje gostinčič Bolin, ki ima pri tem odgovorno besedo. On še vedno misli, da smo v predpripravi Jugoslovani in mu niso mar koristi delovnega ljudstva. Ne more razumeti težav in potreb Solčavčanov, ker v času, ko so Solčavčanom govedo, ko so v Solčavi doma in misli na lastne koristi, med tem ko so ostali žrtvovali vse za osvoboditev.

S takimi ljudmi, ki zavirajo ljudsko samoiniciativno, je treba obračunati in jim pokazati, da je danes oblast v rokah vsakega, ki ima v rokah posameznih vaških močnejšev.

Po vsej Hrvatski je zapadel sneg

Navadno smo na Hrvatskem dobili poročila, da je sneg najprej padel v Sloveniji, tokrat pa je tudi pri nas zapadel sneg zelo zgodaj. V pretekli noči je zapadel po vsej republiki. Tako ga je v Ogulinu 30 cm, v Zagrebu 10 cm, v Slavonskem Brodu 6 cm, v Osijeku 9 cm, a v Sisku 10 cm.

V Gorskem kotaru je padlo povprečno 30 cm snega. M. B.

OBVESTILA

POZIV
V zvezi z določili 20. člena zakona o vojni obveznosti državljanov FLRJ pozivamo vse mladince letnika 1932, ki bivaljo na teritoriju mesta Ljubljana, da se v dneh od 11. do 13. dec. 1950 med 8. in 12., oziroma med 14. in 18. javijo pri oddelku narodne obrambe rajonskega ljudskega odbora, kjer prebivajo. Navedeni mladinci naj se zgledajo po sledečem redu: od črke A do H 11., od črke I do R 12. in od črke S do Z 13. decembra 1950. — Opozorjamo podjetja in ustanove, kakor tudi družinske posojilnice, pri katerih prizideki mladinci prebivajo ali delajo, da so odgovorni za zglastev teh mladincev v smislu gornjega poziva. — MLO Ljubljana.

REDNA AVTOBUSNA ZVEZA LJUBLJANA-VEVČE

Avtobus vozi vsak dan razen ob nedeljah na progi Ljubljana-Vevče, in sicer od glavnega kolodvora v Ljubljani z naslednjimi postajališči: Hrvatski trg — zadnja postaja cestne železnice — cesta na Fužine — cesta na Fužinskih vrtih — Sloga — Odprta postaja Polje — kino Vevče. — Odhodi iz Ljubljane ob: 6.00, 7.30, 9.00, 12.30, 15.30, 17.30 in 21.00; odhodi iz Vevče ob: 6.30, 8.30, 9.30, 14.30, 16.30, 18.00 in 21.30.

REDNA AVTOBUSNA ZVEZA LJUBLJANA-SOSTRO

Avtobus vozi vsak dan razen ob nedeljah na progi Ljubljana-Sostro, in sicer od glavnega kolodvora v Ljubljani z naslednjimi postajališči: Krekovo — Hradskega cesta — Litjska cesta (Kregar) — Hruška — cesta v Dobrunje — pošta Dobrunje — Zavor (cesta na Vevče) — Sostro — Sv. Lenart. Odhodi iz Ljubljane ob: 6.00, 7.30, 14.30 in 18.30; odhodi iz Sostre ob: 7.00, 8.00, 16.30 in 19.00. Potniki se opozorjajo, da se obe gornji progi vzdržujejo izključno do 31. marca 1951. Mesečne vozovnice izdaja podjetje Putnik, Tyrševa cesta št. 2-I, od 8-14 dijakom, delavcem in študentom na podlagi predložitve potrdila šol oziroma sindikata kje proleste stanuje in kje je v službi.

OKrajno gradbeno podjetje Smartno ob Paki peva vse upnike, da dostavijo račune za dobavljeni material ali storjene usluge do vključno dne 31. decembra 1950 najkasneje do 20. januarja 1951 Računi, dospelci po tem roku ne bodo priznani in jih bomo brezopkolno zavrnili. Uprava CGRAD Smartno ob Paki.

IZDAJA OPEČNIH IZDELKOV

Celjske opekarne obveščajo vse svoje odjemalce, da se do 15. decembra 1950 izdajo na vseh skladiščih te opekarne izdelki v letnem času od 14. v zimskem času od 7-15. Ob delu prostih dnevih in izven delovnega časa se opeka brezopkolno ne bo izdajala.

VSEM ZVEZNIKIM IN REPUBLIKIM USTANOVAM IN OKRAJNIM LO V SLOVENIJI

V kratkem bosta izšla dva priročnika za pravo za strokovne izpite. Sicer Osnovni priročnik ekonomije za uslužbence, ki opravljajo sošni del v II. skupini in literarna članka za uslužbence, ki opravljajo splošni del po I. in II. skupini programa za strokovne izpite. Ustanove in okrajni ljudski odbori, ki imajo 25 ali več zaposlenih, koliko izvodov posameznih priročnikov potrebujejo, tukajšnjemu sekretariatu Sekretariata vlade LRS za personalno službo.

OBVESTILO

Gradbeni material, Ljubljana, Dalmatnica 2 kakor tudi njegova posojilnica v Mariboru, Partizanska 70. javlja:

Ljubljanska trgovina državnih posestev na Gosposveški cesti

Kako dela ljubljanska trgovina državnih posestev

Ko sta se pred kratkim odprli prvi trgovini državnih posestev — na Jesenicah in v Ljubljani — so se ju nekateri razveselili drugi, bolj črnogledi, pa si niso kaj prida obetali, vsaj glede cen ne. Vendar sta obe prodajalni že prvi mesec dokazali, da gre za prav dobro zamisel.

Ljubljanska trgovina državnih posestev posluje v prostorih pod restavracijo »Slavija« na Gosposveški cesti razen tega pa ima še svojo stojnico na trgu. S svojim krompirjem je do sedaj zbila ceno tega prideleka v prosti prodaji postopno od 25 na 18 din. Dosele so ga prodali okrog 30.000 kg, čeprav ga dajejo sedaj na trg le toliko, da preprečijo dvigovanje cene. Sicer ga v glavnem hranijo za takrat, ko bo temu ali onemu že pohajal krompir, ki ga je prejel na nakaznice, in bodo privatni kmetje zaradi večjega povpraševanja hoteli dvigniti ceno. Takrat bo intervencija te trgovine bolj potrebna.

Mesni izdelki v tej trgovini še malo. Trenutno jih prodajajo po istih cenah kakor ostale trgovine. Čim bodo ugnela mesopredelovalna podjetja delati zanj, bo tudi tega več. Za živino ne bo težav kajti državna posetva se želi znebiti jalove živine, ki jim je ostala po izpolnitvi obvezne oddaje. Iz Rač je dobila trgovina 7 ton karpov. Cena je bila 70 din za kilogram. Ljudje so jih kar hitro kupili. Prav dobro je trgovina založena s perutnino in divjačino. Zajci so po 90 din kilogram, srne po 120, perutnina pa kakor drugod. Divjačino kupujejo ljudje radi, saj je skoraj enkrat cenejša kakor perutnina. Povpraševanje je največje po jabolkih, jajcih, maslu, masti in slanini, vendar tega, razen nekaj jabolk in jajc, doslej žal še ni bilo na razpolago.

V kratkem bodo po državnih posestvih pregledali zaloge razpoložljivih živil, nakar bodo s temi posestvi sklenili dobavne pogodbe. Tako bo prišlo v to trgovino še marsikaj, med drugim tudi orehi in med.

Ta nova oblika trgovine je šele na začetku svojega razvoja in zato letos pač še ne bo vse tako, kakor bi želeli. Vendar bo ta stvar že spomladaj precej drugačna, kajti nedvomno bodo te trgovine vplivale na to, da bodo državna posestva pridelovala v zadostnih količinah predvsem tiste pridelke (vrtnine itd.), katerih pomanjkanje v sezoni povzroča stalno visoke cene. Tako bodo te trgovine z dosledno nižjimi cenami uspešno pritiskale ceno navzdol in prihranile delovnim ljudem lepe denarje.

Kmetijska zadruga na Lavrici in njene poslovodkinje

Septembra 1948. leta so morali v kmetijski zadrugi v Lavrici zaradi zaniknega poslovanja opustiti poslovanje. Julko Sever, ki je zaradi tropskega Severjeva ni dajala knjigovodskih dnevnih poročil o prodanem blagu, strankam pa ne računov. Podrejenih, ki so tudi sprejemali denar, ni kontrolirala. Zaradi njenega malomarnega poslovanja je zadruga utrpela 14.000 din škodo. Za Severjevo je prišla v zadrugo kot poslovodkinja Likarič Mihaela iz Dvora. Svoje delo je opravljala prav tak malomarno kakor njena prednica: kljub temu, da je članom blago zaračunavala dražje kakor po predpisanih cenah, je kontrola zagotvila v zadrugi okrog 40 tisoč 80 din primanjiljaja. V skladišču se ji je pokvaril fižol ter ji splesnile cigarete in tobak. Zaradi pomanjkljive kontrole obeh poslovodkinj je lahko mleko in meso brez skrbi odtokalo po tajnih kanalih.

V deželi, kjer ne izkoriščajo

Našim športnikom, posebno pa ljubiteljem košarke, je prav gotovo še v spominu košarkaško prvenstvo letos oktobra v Buenos Airesu, kjer je sodelovala tudi jugoslovanska reprezentanca. Njen član je bil tudi član ljubljanskega Zvezdčarja Mirko Amon. Na svojem potovanju v Argentino ter med bivanjem v Buenos Airesu je videl mnogo zanimivosti, ki jih v naslednjem objavljamo:

V petek 13. oktobra popoldne sem se priključil naši reprezentanci, ki je skozi Trst, Benetke, Bologno in Firence potovala v Rim, od koder smo se skupaj z egiptovsko reprezentanco odpravili s posebnim argentinskim letalom.

Prvi polet z letalom mi je bolj ugajal kakor vožnja na ladji ali v železniškem vagonu. Brez močnega brnenja motorjev bi se počutili kakor doma v sobi. Prvi smo pristali na madridskem letališču, vendar nismo smeli izstopiti iz letala, tako da nam je Madrid ostal španska vas. Čez kratek čas smo spet vzleteli in po dveh urah prispeli v Lizbono. Ponovno smo se dvignili in se zbudili šele, ko smo se v Dakarju spuščali na afriško celino. Noč je bila afriško topla, tako da smo se brez suknjice hudo potili. Razveselili smo se, ko smo se spet zasnili v značilni kletki in čez nekaj trenutkov že zapuščali vroči kontinent. Tudi 3200 km zračne črte nad morjem smo srečno preleteli in se spustili na skromno letalsko oporišče v Natalu. Pristali smo v Rio de Janeiro, kjer so letalo oskrbeli z bencinom, po kratkem postanku pa odleteli na zadnjo etapo do Buenos Airesa. Ob izstopu so nas obkolili novinarji, ki so prehiteli celo predstavnike CABB — Argentinske košarkaške konfederacije. Nastanili so nas v Grand Royal hotelu, skupaj z Egiptčani.

Proste dni smo izkoristili za ogled mesta. Po enem tednu bivanja smo se že nekoliko udomabili in orientirali. Obsežno mesto krasi enako visoke moderne stavbe, ki so po vzoru velenest v ZDA grajene v kvadratih. Vse ulice tečejo pravokotno ali vzporedno, zaradi česar je orientacija prav lahka. Vsak kvader, to je skupina stavb med dvema vzporednima ulicama, začne številčenje hiš z novo stotico. Ceste in ulice so enosmerne: 1, 3, 5 imajo eno smer, 2, 4, 6, ki tečejo vzporedno, pa nasprotno smer. Vsaka četrta ali peta ulica, ki prečka mesto po dolžini, je široka in dvosmerna avenija. Za središče mesta velja prostor okoli najlepše avenije »Corrientes«, njene prve vzporednice »Lavalles«, ki jo imenujejo tudi ulico kinematografov, ter »Florida«, promenade, ki prečka obe cesti. Mesto deli po širini na dva dela ceste, ki ima podoben podobenega trga in je široka približno 100 m. Imenuje se »Ulica 9. julija«. Od nje stoje krasne palače, na sredini pa je lep nasad, pod katerim teče podzemna železnica. Na križišču »Ulice 9. julija« in »Corrientes« stoji 30 m visok obelisk, čigar stranica kvadratnega preseka meri pri zemlji 4 m, vrh pa je širok 1 m.

Mesto je stisnjeno. Ker prostora ne izkoriščajo v širino, gradijo visoke stavbe. V središču so povprečno 8 nadstropne palače. Nekaj je tudi nebotičnikov, ki pa se ne morejo primerjati s severnoameriški. Saj imajo »komaj« 30 nadstropij. Buenos Aires ima nad 3 milijone prebivalcev. Argentinci pristojevali k njemu še vsa delavska naselja okoli mesta, tako da šteje »Capital« (glavno mesto) 5 milijonov ljudi.

Ljudje govore špansko z majhnimi izjemami v izgovorjavi. Nacionalnosti ne poznajo. Beseda nacija po njihovem ne pomeni narodnosti, temveč narod kot prebivalstvo na splošno. Predsednik vlade Peron si prizadeva, da bi v svoji državi razvil nekaj nacionalni duh in dosegel čim večjo enotnost prebivalcev, vendar je doslej le malo »pravih Argentinec«. Mnogo je tujih državljanov, ki Argentinec zdaj še nimajo za svojo novo domovino, čeprav živijo tam že več desetletij. Argentina je bila namreč že pred vojno poleg ZDA zatočišče pripadnikov vse evropskih narodnosti, ki so iz kakršnih koli razlogov zapustili svojo rodno zemljo. V Argentini je tudi mnogo Jugoslovancev, poveličani Dalmatincev in Crnogorcev. Slednji so se pogumno podali na sever krčiti divjino in otepati Indijancev ter divjih zverih. Danes imajo Crnogorci v Gran Chacu bogate bombazne plantaže. Ohranili so narodno zavest in govorico. Še danes lahko slišiš pristne crnogorske gosli.

Argentina še vedno sprejema priseljence, poveličani politične ljudi vseh vrst. Dežela je približno 10 krat večja od Jugoslavije, prebivalceva pa ima še manj. Zato je razumljivo pomanjka-

nje delovne sile. Novo priseljeni ljudje dobe argentinsko državljanstvo lahko že po 2 letih.

Na obisku pri našem poslaniku Marjanu Stiličniku smo zvedeli mnogo zanimivega, zlasti o predsedniku argentinske vlade Peronu, ki je bil pred leti prvi sekretar argentinske vlade. Ker se ni strinjal s tedanjim politiko podpiranja velike buržoazije, so ga zaprili. Na svobodo so ga spustili pred volitvami 1. 1945. Takoj je kandidiral za predsednika in zmagal. Da bi ustregel ljudstvu, je z zakoni precej izboljšal socialni položaj delavstva. Uvedel je osemurni delavski dan, plačani letni odmor, bolezenski dopust, itd. Izboljšal je tudi življenje malim najemnikom zemlje in jim zagotovil njihove pravice. Nedvomno pa je njegovo največje delo nacionalizacija velikih podjetij. Prej so bile notranja uprava, pošta, železnice itd. v rokah Angležev, od katerih jih je potem odkupil. Tudi Peronova žena Eva se udeležuje v političnem in socialnem življenju. Bivša operna plesalka je pokazala iz-

Znameniti obelisk v Buenos Airesu

reden talent za govornišvo, celo večje-ga od svojega moža. Marljivo deluje v raznih društvih za socialno pomoč in je zaradi tega pri ljudstvu zelo priljubljen.

Poleg vladajočih peronistov so še druge stranke, ki so v opoziciji. Najpomembnejši sta demokratska, prej imenovana konservativna stranka, in radikalna stranka. V prvi so po večini živinorejci, lastniki ogromnih čred goveje živine in drobnice. Predsednik demokratov ima n. pr. nad 150.000 glav goved. Je še nekaj drugih strank, ki pa nimajo mnogo vpliva. Peronov režim ubira srednj pot med socializmom in kapitalizmom. Peron sam večkrat poudarja, da hoče ustvariti državo, v kateri bodo dobro živeli vsi slojci: najemniki zemlje, delavski proletarijat, meščanstvo in kapitalisti.

Med našim bivanjem v Buenos Airesu nam je CABB (Confederación Argentina Basket Ball) dala na razpolago avtobus za vožnjo po »Capitalu«. Mesto je namreč tako obsežno, da peš nikamor ne prides. Izven središča so razni državni ali privatni kolegiji, vzgajalnice, gimnazije itd. Stremeli smo nad lepo in smotno urejenostjo teh prostorov. Zgradbe so moderne in velike. Prijetna posebnost so številni vrto-vi in parki, ki jih obkrožajo. Skoraj vsak tak vrt ima lepo športno igrišče in velik kopalni bazen. Pozornost vzbujajo tudi lepo gojeni senčni nasadi. V tem delu mesta so Argentinci iz kamna in betona zgradili ogromen nogometni stadion, ki je od zunaj bolj podoben trdnjavi. Sprejme okoli 100.000 gledalcev. Poleg stadiona leži veliko državno strelišče, kjer so lani merili svoje sposobnosti najboljši strelci sveta. Razen v najožjem središču je po »Capitalu« na pretek skrbno negovanih parkov in nasadov z mnogimi spomeniki in umetnimi ribniki.

Okoli velenestastejo male delavske hiše. V mestnem središču so namreč stanovanja izredno draga. Najem-nina znaša celo več kakor mesečna plača delavca ali srednjega uradnika. Zato si vsak, kdor le more, zgradi svojo hišo, čeprav se tako majhno, Stene

prirodnih bogastev

in strop so iz valovite pločevine z odprtinami, v katere so vdolana okna in vrata. V teh naselijih najdeš prava južnoameriška ljudska zabavišča. To so dunajski Pratri v malem, kričavi, ki imajo pri tem več užitka kakor pri nas otroci. Največ je točilnic, kjer točijo vse vrste pijač, kajti v Argentini je mnogo je in še več popije. Pravno vino je zelo drago, zato pa pijejo umetna vina, ki so za prijatelje pristne kapljice brez okusa. Mnogo potocijo tudi piva, likerjev, raznih oranžad in drugih pijač. Najbolj razvit del mesta se imenuje »Palermo«, kjer pogosto preiskujejo sumljive nočne lokale.

Z avtobusom smo križarili po mestu, vendar smo videli le majhen del tega, kar nas je zanimalo. Ogledali smo si največjo reko Rio de la Plata, ki je podobna umazanemu morju. Od vodnika smo izvedeli, da to ni umazana. Voda nosi s seboj mulj in drobno mivko, ki pa se kopalcu ne prime. Posebnost te reke, ki nenehno menjava strugo in teče zdaj tu zdaj tam, je neke vrste bibavica. Gladina se vsak dan menja, včasih dvakrat dnevno naraste in nato pade. Nekoč nam je voda namočila obleko, čeprav je bila pred nekaj urami vsaj 30 m daleč od brega. Vozili smo se s čolnom in ob povratku je bilo grmovje z obleko pod vodo. Se eno posebnost ima ta reka. Po štirinajsturnem neprestanem deževju je struga upadla, v suši pa večkrat naraste! Voda je precej mrzla in človek težko dolgo zdrži v njej.

Vreme v oktobru je tako kakor pri nas v začetku junija. Prava vročina nastopi konec decembra in jo Evropejci zelo tečejo prenese. Temperatura se ni tako visoka, pa pa je nevdružna vlaga, ki se dviga iz Ria. Veletok, ob katerem leži Buenos Aires, izporeva ogromne množine vodnih hlapih, ki v poletnih mesecih visijo nad mestom. Ta vlaga človeka duši, mu jemlje voljo do dela in povzroča, da postane melanholičen. Novodošlim ljudem prija samo kopanje in spanje.

Trgovin je mnogo in so polne vsakovrstnega blaga, konkurenca je zelo huda, cene pa razmeroma visoke. Življenje je mnogo dražje kakor prej, čeprav je Argentina v obeh minulih svetovnih vojnah bogatela s svojim izvozom mesa in žita. Precej dragi so tekstilni izdelki, zlasti letne jopice in pulovci, ki jih v glavnem uvažajo. V galanterijskih trgovinah vidiš zelo primitivno krojenje srajce, hlače slabe kakovosti, enako nogavice, robce itd. Trgovci se naravnost trgajo za kupce, so vsiljivi in posvečajo veliko pozornost reklamam. Izmišljajo si čudovite reklamne predmete. V izložbi lahko vidiš oraslega živega leva ali pa kup lenih kač, ki so seveda obdane z mrežo ozidoma s steklom. S tem so trgovci dosegli svoj namen: vzbudili so pozornost ljudi. Okusnejše so izlozbe, ki se pogrežajo in dvigajo, pri čemer večkrat menjavajo izložbeno blago.

Ko pade mrak, zažari nešteto neon-skih luči, pri čemer se besedilo in barva menjavata, tako da človek strmi ob pogledu na morje migljajočih lučk. Za našo zimo primerne moškega žemperja v vsem mestu nistem našel. Pravega mraza namreč tam ne pozna. Sneg je v Buenos Airesu muzejska redkost. V zadnjih 30 letih je samo enkrat padlo nekaj južnega snega.

Milo podnebje vpliva tudi na izdelavo čevljev. Ker je Argentina dežela živinorej, ima mnogo usnjenih izdelkov, zlasti obutve vseh vrst. Toda iz raznovrstne izbire zelo težko najdeš čevlje, ki bi ustrezali našim razmeram, a še manj okusu. So koničaste oblike, lakasti in luknjasti. Zenski čevlji so z visokimi petami. Usnje je zelo izrezano in razpleteno v posamezne jermečke. Cena dobrih moških čevljev na primer je povprečno 100 pezov. Če računamo po tejcaju 14 pezov za 1 dolar, so dovolj dragi.

Zivila so poceni, nekatera celo po smešno nizkih cenah. To velja za sladkor, kavo, kakao, predvsem pa za meso. Zivila je tako rekoč brez cene. Za par čevljev, oziroma za njihovo durno vrednost lahko kupiš dobrega konja ali kravo. Kljub temu so lastniki živine najpremožnejši ljudje v državi, saj imajo ogromno čred. Sto tisoč glav goveda in drobnice ni kdo ve kako veliko za takega bogataša. Mnogo dražja kakor mesto je vrt-

nina. Pri kosilu dobiš na primer toliko mesa, da ga ne moreš pojesti, medtem ko ti servirajo le dve žlički graha ali spinacea. Vendar pa nobena mesna jed ni tako okusna kakor pri nas. Zemlja namreč ne vsebuje apna, zato ga nimajo ne rastline in ne živali, ki se z njimi hranijo. Tudi kokoši slabo uspevajo. Mlada argentinska piška se še od daleč ne more primerjati z našim piščancem.

Industrija je še v povojih. Argentina namreč uvažuje v glavnem vse predmete široke potrošnje. Omembe vredne so le velikanke klavnice, frigorifico imenovane. V njih dnevno predelajo ogromne množice goveda v mesne izdelke. Postopek je avtomatičen, začeni od pranja živih živali do pakiranja konzerv.

Argentina uvažuje tudi les, čeprav ima na severu bogate gozdne predele. Toda zaradi redke naseljenosti in pomanjkanja prometnih zvez bi bil domač les mnogo dražji od uvoženega. Iz enakih vzrokov ne izkoriščajo ozemlja v notranjosti, ki je bogato raznovrstnih les.

V »Capitalu« so prometne zveze zelo dobro urejene. Delavci, ki stanujejo izven mesta, imajo do središča po več desetnih kilometrov poti. Vlaki lokalne železnice prihajajo in odhajajo v presledkih 10 minut. Uporabljajo se električno podzemno in električno cestno železnico. Tudi avtobusi in trolejbusi prevažajo velik del ljudi. Čeprav je mnogo taksijev, jih težko dobiš za prevoz.

Avtomobilov je v Buenos Airesu nad 120.000. Ker so ulice stisnjene, se strnjena kolona le počasi pomika naprej. Prometniki na glavnih ulicah imajo dela čez glavo. Da so na varnem in vidnejši, stojijo na majhnih okroglih terasah, ki so pritrjene na železni drog, vzdani v asfaltno cesto. Kljub temu je vsak dan nekaj žrtve prometnih nesreč. V tem vrvežu in gneči avtomobilov se ni moglo voziti z biciklom, ki jih v mestu tudi ne vidiš.

Argentina je dežela zastarelih tradicij. Na obelisk gledajo pretrirano pozorno. Moda športne noše sploh ne dovoljuje. Taka oblačila so izredno drag luksus in se smejo uporabljati samo na športnih igriščih. V Buenos Airesu tudi v najhujši vročini težko najdeš moškega brez suknjice in kravate. Celotno brez suknje brez njiju. Do nedavna moški brez kravate ni smel v kinodvorano. Ta navada je danes »uzaknjena« le še v kinematografih boljše vrste. Dekleta skoraj ne nosijo kratkih nogavic. Če bi se odzval fant po ulicah v kratkih hlačah, ga policija takoj vtakne v zapor. V poletnih mesecih na primer policija na konjih dežurajo na plaži in skoraj merijo dolžino kopalnih hlačk. Gorje nevedno, ki se prikaže v prekratkih kopalkah, pa čeprav so za naše pojme morda dolgi. Skrbni za moralo so verjetno prilagojene tudi obleke otrok. Dečki nosijo hlače, segajoče do kolena, okoli vratu pa jim natikajo kravate, ki imajo za pest debele volze.

Kinematograf je v Buenos Airesu ogromno. Skoraj na vsaki ulici jih je nekaj. Na Lavalles, kjer smo stanovali, jih je na razdalji 500 m točno 23. Zato meščani upravičeno imenujejo to cesto »ulico kinematografov«. Večina kinematografov ima »continuado« spored od 12. ure do 0.30. Predvajajo pretežno severnoameriške filme. Vsak continuado spored sestoji iz argentinskega tehnika in dveh do treh dolgotrajnih filmov. Po navadi izberejo po en revolverski, komični in tragični film, tako da padaš iz enega razpoloženja v drugega. V vseh kinematografih je navada, dati napitnino biljetarju, ki ti v temi posveti in popelje do sedeža. Če tega ne storiš, ugasne svojo električno leščerbo in odide.

Vobče je v tem mestu osnovno življenje načelo pehanje za denarjem. Kdor ga ima dovolj, je gospod in ne potrebuje pameti.

V nedeljo 21. oktobra smo udeleženci svetovnega prvenstva proslavili spomin generala Jose de San Martina, argentinskega narodnega junaka. Pomanjdnosti je bil pravzaprav Anglež, vendar so ga posvojili, ker »argentinskih« herojev pač nimajo. San Martin je osvobodil njihovo državo španskega gospostva in zato mu Peronov režim posveča veliko pozornost. Letošnje leto, ko proslavljajo stoletnico njegove smrti, je posvečeno njemu. To čestice občutiti lahko na vsakem koraku.

Telovadno društvo »Beton« na Gomilskem uspešno vodi mladinci

Ker imajo v tem času telovadna društva v okolici Celja svoje obne zore, je prav, da se spomnimo tudi lepo uspele skupščine telovadnega društva »Beton« na Gomilskem. Predsednik Franc Vitanec, ki je navdušen fizikulturnik in podpredsednik Maks Kociš, sta vzgojila mladino za samostojno opravljanje vseh prireditev TŽS in okrajnega telovadnega nastopa. Poleti so izvedli svoj telovadni nastop, na katerem so nastopili tudi na orodju.

Da je znalo društvo pravilno delati, je dokaz društvena blagajna, ki je na obnem zboru izkazovala 75.352 zbirane prihrankov, kljub temu, da si je

krizovito med letom nabavilo precej rekvizitov in orodja. Poleg tega je društvo skrbelo vse čas za pravilno strokovno in politično vzgojo svojega članstva in za razvedrilno. Vadijskega tečaja v Rimskih Toplicah sta se udeležila dva tečajnika. Rekvizite, orodje, telovadne obleke, copate in drugo opremo hranijo v društvu nadvse skrbno.

V živahni razpravi je članstvo sklenilo počastiti deseto obletnico OF s kvaliteto slavnostno akademijo. Poleg tega so navzoči sklenili, da se bodo do konca meseca marca naučili prostih vaj za zlet, poleg tega pa bodo pridigali v telovadnico še več mladine, predvsem iz vasi Gomilsko. Nadalje bodo v telovadnici učvrstili disciplino in lepo vedenje, tataru da bodo imeli stari v društvu popolno zaupanje.

Novo športno društvo v Ljubljani

V soboto 2. decembra je bil v Ljubljani ustanovljen občni zbor športnega društva »Triglava«, v katerega sta se strinili športniki »Milenci« in »Borci« iz Ljubljane.

Misel za stništev obeh društev in v zvezi s tem ustanovitve novega športnega društva s širšimi temelji in nalogami je bila splošno letos splošni v zvezi s splošno reorganizacijo državnih uprav in s poglavljenjem naše socialistične demokracije, sta tudi obe športni društvi dobili nove naloge.

Športno društvo »Triglava« je nova neposredna vez med našim ljudstvom in njegovimi važnostmi. Organi Društva bodo postali fizikulturno središče, ki bo vključevalo iskrene pobornike graditve socializma, pripravljene sodelovati pri napredku športa in fizikulture v naši državi. S tem je dobilo vse pogoje prave socialistične športne organizacije.

Novo društvo bo gojilo prav vse športne panoge. Posebno pa bo negovala in razvijala tiste panoge, ki so za opravljanje službene dolžnosti večine članov

nujno potrebne, to je atletiko, boks, plavanje, smučanje, rokoborbo, dviganje uteži, kolesarstvo itd. Veliko skupščin v Rimskih Toplicah sta se udeležila dva tečajnika. Rekvizite, orodje, telovadne obleke, copate in drugo opremo hranijo v društvu nadvse skrbno.

V živahni razpravi je članstvo sklenilo počastiti deseto obletnico OF s kvaliteto slavnostno akademijo. Poleg tega so navzoči sklenili, da se bodo do konca meseca marca naučili prostih vaj za zlet, poleg tega pa bodo pridigali v telovadnico še več mladine, predvsem iz vasi Gomilsko. Nadalje bodo v telovadnici učvrstili disciplino in lepo vedenje, tataru da bodo imeli stari v društvu popolno zaupanje.

Dr. A. Brilej: Priročnik za planince

Slovensko planinstvo je v zadnjih letih doživelo tolikšen razmah, da je postalo važen činitelj v našem javnem življenju. Planinska organizacija združuje 50.000 gornikov in upravlja 73 planinskih postojank. Delu na organizacijskem in gospodarskem polju nikakor ne ustreja publicistična dejavnost.

V sedanjem razdobju, ko so se usmerile v gore široke plasti ljudstva, so nam zlasti potrebni vodiki, priročniki, zemljevidi in podobni pisani pripomočki. Letos smo v kratkem času dobili kar dvoje del: Plezalno tehniko, ki jo je spisal Marjan Keršič in Priročnik za planince v redakciji dr. A. Brileja.

Dva knjiga vsakega vrste, ki so nujno potrebni vsakemu planincu, zato smo njen izid nestrojno pričakovali. Najvažnejši del predstavlja pregled koč in poti v slovenskih planinah, ki ga spremlja 31 trobarvni zemljevidov in 70 risb. Riske kaže na tudi druge je zelo vestno in natančno zrisal inž. arh. Herbert Drofenik. Veliko obogatitev knjige pomenijo pregledni zemljevidi, risane v večini v razmerju 1:150.000, ki jih je izdelal Vilko Mazi. Ker starih planinskih zemljevidov bivšega SFPS ni mogoče dobiti, bodo ti vsaj zaenkrat izpolnili veliko vrzel, ki jo čutijo obiskovalci planin pri orientaciji na turah in izletih. V neki meri je skušal Priročnik opraviti tudi nalogo vodika, ker so za nekatere manj znane predele (Dolenjska, Primorska) podali bolj natančni opisi poti. To je v današnjem času prav primerno, saj se n. pr. večina planincev slabo spozna v primorskih gorah.

Manj skrbno so sestavljena poglavja, ki govorijo o plezanju, smučanju, skokih, ki govorijo o nevarnostih in vzrokih in upoštevajo spremembo pravil, ki jih je sprejela planinska skupščina letos na Bledu

(»Priročnik«, planinske skupine), niti drugih sprememb v organizaciji (priročnik alpinističnih odsekov). Podatki o posameznih planinskih društvih so namenjeni po vsej Sloveniji. Po okrajih ima društvo svoje aktivne, v katere se poleg uslužbenec resorja za notranje zadeve lahko vključijo tudi vsi drugi pošteti državljani. Osrednje društvo se bo pa prizadevalo, da se bodo ti aktivni čim prej osamosvojili v športna društva.

Vse to so sklepi ustanovne skupščine, ki je izvolila tudi upravni odbor z majoratom prof. Miranom Košmeljem na čelu.

Priročnik vsebuje še vse tisto, kar navadno spada v njegov obseg: prva pomoč (napisal dr. B. Breclj), nevarnosti v gorah, signaliziranje, orientacija, plezanje, navodila glede opreme in hrane. Planincem v pomoč so tudi predpisi o varstvu narave, zlasti pa pregled planinskega slovnika in krajevno kazalo.

Knjiga je vezana v platno in ima 312 strani z lepimi formati, založila pa jo je Državna založba Slovenije. Oprema je zelo okusna in elegantna, da človek knjigo z veseljem vrame v roke. Naklada 8.000 izvodov je vsaj enkrat prebrljiva, saj je bil Priročnik takoj razpekan med najbolj vneme planince in ga na knjižnem trgu nismo opazili. Tisoč tistih, ki so šele v zadnjem času usmerili svoje korake v gore, so ostali brez njega, čeprav bi ga zlasti ti najbolj potrebovali.

Pristaviti je treba, da je ostal problem planinskega slovnika še nadalje zelo pereč. Delo za izdajo »Našega alpinizma« gre tako počasi, da najbrž niti drugo leto se ne bo prišel na svetlo. Se bolj nujna pa je izdaja vodika po naših planinah, kot ga je izdal Badura leta 1922. Tako delo Slovenci nujno potrebujemo ne samo s planinskega, ampak tudi s turističnega vidika, vendar se ga je nihče ni lotil. Ker zahteva taka stvar dolgotrajno delo, bodo morali pristojni krogi vprašanje v najkrajšem času rešiti.

Rupko Godec

Tekmovanje naših in tujih rokoborcev

Naša državna rokoborska reprezentanca bo imela prihodnje leto 10 mednarodnih srečanj z najboljšimi evropskimi državni moštvili. Naša reprezentanca se bo 10. aprila pomerila z reprezentanco Francije, sredi leta pa z reprezentancami Avstrije, Norveške, Italije in Švice. Povratna srečanja bodo v Jugoslaviji.

Mestna reprezentanca Beograda bo nastopila marca proti reprezentanci Nürnberg, gostovala pa bo tudi v Zürichu in Bernu. Reprezentanca Zagreba bo nastopila proti izbranim moštvom Pariza in Bruslja. Povratna tekmovanja so že sklenjena in bodo v Beogradu in Zagrebu.

Poleg teh tekmovanj bo moštvo »Partizana« šlo sredi leta na turnejo po Avstriji, Zahodni Nemčiji, Luxemburgu, Angliji in Turčiji. »Spartak« iz Subotice bo nastopil v Italiji in Zahodni Nemčiji, »Dinamo« iz Zrenjanina pa v Avstriji. Napisniki teh turnejah še niso dokončno določeni.

Košarkaški Partizana poidejo na Nizozemsko in v Belgijo

Košarkaško moštvo »Partizana« bo ta mesec gostovalo na Nizozemskem in v Belgiji. 16. in 18. decembra bo nastopilo v Amsterdamu na turneji v Zürichu. 20. decembra pa v Antverpu. Od 22. do 24. decembra bo »Partizana« sodeloval na 7. mednarodnem turnirju v Bruslju, na katerem bo tekmovalo po eno moštvo iz Francije in Italije ter bruseljski »Racing« in organizirala ta turnir.

Po turnirju v Bruslju bodo košarkaški »Partizana« verjetno gostovali tudi v Lyonu in Bologni.

Državno prvenstvo v namiznem tenisu

Od 14. do 18. decembra bo v Beogradu državno prvenstvo v namiznem te-

nisu. Po dosedanjih prijavah bo sodelovalo več kot 150 tekmovalcev, ki se bodo pomerili v 11 disciplinah. Pričakujejo zelo zanimive borbe. V tekmovalnih moških varuje naslov državnega prvaka Zarko Dolinar, njegovi nevarni nasprotniki pa bodo Harangozo, Vogrinec, Grubić in Roža.

Izvršni odbor Namiznoteniške zveze Jugoslavije je sklenil izključiti moštvo Kladivarja iz Celja iz namiznoteniške lige zato, ker je 3 tekem prepuščilo brez borbe.

Charles še vedno prvak v boks

Ameriški boksaški teške kategorije Edward Charles je premagal v Cincinnati Nicka Barona v 11. rundi s knock outom. Na ta način zadržal naslov svetovnega prvaka v teški kategoriji. Charles je pred kratkim premagal prejšnjega svetovnega prvaka Joa Louisa.

Svetovni boksaški prvak v welter kategoriji Naylor Robinson je v Parizu premagal bivšega francoskega prvaka v srednji kategoriji Jeana Stocka s knock outom v drugem krogu.

Marković in Tot na turnirjih v Luzernu in na Dunaju

Na letošnjem tradicionalnem turnirju v Luzernu so sodelovali tudi jugoslovanski mojster Mihajlo Marković. Od tujih mojstrov bosta na tem turnirju sodelovala še dr. Ewe in Plinik.

Šahovski klub Hitzing z Dunaja priredil je tudi mednarodni turnir, na katerem so sodelovali 12 do 14 moštrov. Na turnir je povabil jugoslovanski mojster Bora Tot iz Novega Sada.

V počastitev Dneva republike je v šahovskem dvoboj klub Star trg pri Raketi premagal moštvo gimnazije z Velikih Blokov z rezultatom 6:4.

Ivo Pirković: Bilo je pod Gorjanci BITKA V ZALEDJU

Mračilo se je že, ko je karabinjer stopil v sobo in mi srdito oponesel: »Zavoljo vas sem v zagati. Brigadir in maršalo obtožujejo strazo, da puška k vam sumljive ljudi.«

Začutil sem se, »Kaj mi mar.« sem naposled skomignil malobrižno z rameni. »Vi glejte! Veste sami, da niste pustili še nikogar k meni.«

»Tudi jaz sem se tako branil, pa me je brigadir zavrnil, češ da vas je ovadil usmiljeni brat Alfred, ki je povedal tudi, da delate za partizane nekakšne vojske nacrte, oni pa da vam pošiljajo iz gozda svoja poročila.«

Spet sem osupnil. Tisti trenutek šele sem vse razumel. V možganih so peli vsi telefoni, jaz pa trmasto nazaj: mir, naglo načrt! Čez nekaj trenutkov: »To je vaša stvar, ne moja.« sem dejal karabinjerju pomirjen. »Ovadbade zadeva mene bore malo. V vaših očeh sem z grehi že tako obložen, da mi še eden povrh ne pomeni skoraj nič. Ovaduha spravlja v škipce le vas. Zgoditi se utegne, da boste hudo kaznovani.«

Pietro Leschiuta je poskočil. Zaklel je krepko po tržaško, zgrabil puško s konca za cev in vzkliknil: »Pri tej prti bom ovaduha razbil glavo, če ga zalotim. Zahteval bom preiskavo in če sem kriv, naj me kaznujejo, če pa nisem, terjam, da kaznujejo Alfreda. K prijorju

pojdem.« Stiskaje puško za konec cevi, je karabinjer stekel skozi vrata.

Prav tisti čas pa je redovni brat Alfred storil že drugo grdobijo, ki je razburljivo zgodbo še bolj zamotala.

Dva dni pred temi dogodki so nam Italijani pripeljali mladega fanta, Cirila Smoliča iz Dolnje Straže ob Krki. Prijeli so ga v naši bolnišnici, kamor je prišel še konec pomladi, ko mu nobena roza doma ni hotela ustaviti trdovratnega gnitja kosti v nogi. Zadržali ga je »Domoljuba« pisal, da so se štirinajstega junija na Smoličevem domu skrivali sestali zarotniki. Vkljub temu, da je bilo v knjigah uprave bolnišnice izpricano, da je bil Ciril Smolič štirinajstega junija že v bolnišnici, je usmiljeni brat Alfred, ki mu ni šla »Domoljubova« ovadba, vendar hitel pokazati Smoliča maršalu, ki je bolnika brez obotavljanja zgrabil in izročil naši strazi.

Ko si je Ciril Smolič od prvega presenečenja opomogel, se je jel tolžiti, češ da po pač pojasnil, da je bil usodnega dne že teden dni v bolnišnici in da tedaj ni mogel, če bi bil tudi na kriv očitane greha, če je bil greh res storjen.

Tudi v Cirilu Smoliču je namreč, kakor takrat sploh v večini novih jetnikov, ticala še neka prazna vera v stvar pravice. Ni vedel, da ga ne bo nihče ničesar več vprašal, nihče mu dal priložnosti, da se kaj pojasni. Tovariš Smolič se ni verjel, da je za človeka teže, če

zapiše pobožni tednik o njem očitno neresnico ali če lažno pokaže nanj redovni brat Alfred, kakor pa če bi ga Italijani sami zasacili v grehu.